

TÜRK İKTİSAT TARİHİNDE “ALMANYA’DA TÜRK TİCARET ODASI DERGİSİ”

Ashhan NAKİBOĞLU*

Edip BUKARLI**

Ayberk Nuri BERKMAN***

Özet

Tarihsel süreçte devletler ulusal ve uluslararası ticari faaliyetleri daha disiplinli bir şekilde gerçekleştirebilmek için bir takım kurumlara ihtiyaç duymuşlardır. Bu kurumlar Tanzimat’tan günümüze kadar uzanan Türkiye tarihinde siyasal, iktisadi ve toplumsal birçok olgunun ilk defa gündeme geldiği bir süreci temsil etmektedir. Tarihte bu süreç siyasal yapıda, hukukta, sosyal yaşamda, kültürde ve iktisadi düzende Batı kaynaklı kurumların ve kavramlarının Türkiye’de etkisini gösterdiği bir zaman dilimidir.

Bu süreçte ticari ve sınai örgütlenme de bu yapıyla gelişme göstermiştir. Osmanlı devletinde önce yabancılar kendi ticaret odalarını kurmaya başlamışlar arkasından da yerli odaların kurulması ve en son olarak da Avrupa ülkelerinde Osmanlı’nın bir ticaret odası kurması söz konusu olmuştur. Bu dergide, Almanya ve Türkiye hakkında iktisadi, ticari yaşama dair oldukça önemli bilgilerin yanı sıra o dönemki dünya ekonomisi, komşu ülkelerin iktisadi sorunları, Türkiye’nin ürünleri ve Almanya’daki ticaret ve piyasa yapısı hakkında oldukça faydalı bilgilerin aktarıldığı görülmektedir. Çalışmayı bizler Osmanlıca’dan Latin harflerine tercüme ederek siz okuyuculara konuları daha da sadeleştirerek bu bilgileri özetleyerek aktarmaya çalıştık.

Bu çalışma, Türk iktisat tarihi açısından Almanya ve Türkiye arasındaki iktisadi ilişkileri açıklamanın yanı sıra dünya iktisadi meseleleri, günümüzün iktisat tarihçilerinin oldukça önem verdiği kurumlar ve kurumsal yapıların iktisadi performans üzerinde ne kadar önemli etkisinin olduğunu gözler önüne sermiştir. Ayrıca bu etkinliğin o dönem itibariyle Almanya’da kurulan Türk Ticaret Odası ve aktiviteleriyle nasıl gerçekleştirildiğini adım adım

* Yrd.Doç.Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, anakiboglu@hotmail.com

** Doktora Öğrencisi, Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, lecturer.edip@gmail.com

***Yrd.Doç.Dr. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİBF, Bankacılık ve Finans Bölümü, aberkman@ohu.edu.tr

açıklaması açısından da oldukça büyük bir önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İktisat Tarihi, Gümrük, İhracat, İthalat

Abstract

Historically, governments needed a number of institutions to be able to carry out national and international commercial activities in a more disciplined manner. These institutions represent a process through which many institutions in political, economic and social life were on the agenda for the first time in Turkey's history ranging from the Tanzimat (Ottoman Reformation) period to the present day. In the past, this process was comprised of a period in which Western- originated institutions and concepts had influenced Turkey in many aspects such as political structure, law, social life, culture and economic stability. Within this process; commercial and industrial organization concepts have also been developed along with this structure. In the Ottoman state, foreigners began to establish their chambers of commerce, followed by the establishment of domestic chambers, and finally, in the European countries, the establishment of a chamber of commerce by the Ottomans.

The study entitled 'Journal of Turkish Chamber of Commerce in Germany' has great importance in the history of Turkish economy for being issued by the collaboration of the German-Turkish Community, the Berlin Turkish Club and Turkish-German Chamber of Commerce which represents the continuity of the relations between the two countries.

In this journal, it is seen that in addition to obtaining considerable information on commercial, economic life in Germany and Turkey. It also shows that the world economy and economic problems of that period, the economic problems of the neighboring countries and the products of Turkey transmit very useful information about commercial and market structure in Germany. By translating the work from Ottoman to Latin letters, we tried to summarize this information by further simplifying the topics to the readers.

This study does not only explain the economic relations between Germany and Turkey but also reveals the world economic affairs and the impact of institutions and institutional structure to which contemporary economic historians assume great importance regarding Turkish Economics History. It is also of great importance in terms of how this activity was realized with the Turkish Chamber of Commerce and its activities established in Germany at that time.

Keywords: History of Economics, Custom, Exports, Imports

Giriş

Tarihsel süreç içerisinde, devletler sağlıklı bir iktisadi yapılanma, ulusal ve uluslararası ticaretin daha disiplinli biçimde devam ettirebilmesi için daima yoğun çaba içerisinde olmuşlardır. Osmanlı İmparatorluğu 19. Yüzyılda Batılılaşma sürecine girmiştir. Bu zaman diliminde siyasal, toplumsal ve ekonomik yapıda yeni bir yapı oluşumu ortaya çıkmıştır. Bu gelişmelerin arkasında Osmanlı Devletinde yönetim anlayışının klasik dönemdekinin aksine 19. Yüzyılda daha merkeziyetçi bir yapı sergilemesi yatmaktadır. Gerek merkezde gerekse taşrada tıpkı Batı'da ulus devletlerin gelişimi paralelinde olduğu gibi bürokrasi merkez ve taşra örgütleri ile yeni bir yapılanma içine girmiştir. Aynı süreçte iktisadi örgütlenmede reforma uğramıştır. Etkinliği ve işlevi oldukça zayıflamış olan lonca ve gedik düzeni kaldırılırken ticari ve sınai yeni bir örgütlenme biçimi olarak ticaret ve sanayi odaları kurulmaya başlamıştır (Koraltürk, 1999: 174).

Öyle ki mesleki ahlakını korumak, ticaret ve sanayinin genel kurallarına uygun çalışmak, ticaret ve sanayii ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak resmi makamlarca istenecek bilgileri vermek, ticaret ve sanayiye ait her çeşit incelemeyi yapmak, iktisadi, ticari ve sınai faaliyetlere ait endeks ve istatistikleri yapmak gibi birçok önemli uğraşı içine alan bu kurumların Osmanlı İmparatorluğu'nda önce yabancılar kendi ticaret odalarını kurmaya başlamışlar arkasından yerli odaların kurulması ve en son olarak da Avrupa ülkelerinde Osmanlı'nın bir ticaret odası kurması karşımıza çıkmaktadır (Bilgin, 1998: 43). Bu çalışmada, Almanya'da Türk Ticaret Odası tarafından çıkarılan bu dergi Latin harflerine çevrilmiştir ve konu başlıkları okuyucuya özetler halinde aktarılmıştır.

Dergi, Osmanlıca ve Almanca olmak üzere 2 dilde yayınlanmıştır. Merkezi Almanya'daki Türk Ticaret Odası'dır. Kasım 1928'de kuruluşunun 7. ayı içinde No:5 olarak yayınlamıştır.

Dergide, Almanya'da halı sanayi ve şark halıları, Almanya da Türk Ticaret Odası Genel Kurulunun 31 Ekim 1928 tarihli olağanüstü toplantısı, Almanya'ya yün ithalatı, iktisadi haberler başlığı altında Almanya'nın ekonomik durumu, Dünya ekonomisi ve uluslararası ekonomik konular, komşu ülkelerin ekonomisi, ürünlerimizin Almanya'da Ticareti ve piyasaları konuları ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Dergide ayrıca Almanya'da halı sanayi, Almanya'nın genel ticaret rakamları içerisinde istatistiksel veriler, Yunan halıları, İran halıları kullanılan ölçü birimleri, Türk halıları Almanya'da halı ticaretiyle uğraşan firmaların isimleri 31 Ekim 1928 farklı Türk Ticaret odasının genel kurul olağanüstü toplantısı ve alınan kararları, Almanya'nın yün ithalatı ve yün cinslerindeki işaretlemeler, Dergide tüm bunların

yanı sıra ekonomi haberleri içinde de Almanya'nın, Litvanya, Yugoslavya, Macaristan, Avusturya, Lehistan, Siyam arasındaki karşılıklı Ticaret Anlaşmaları hakkında bilgi verilirken Viyana'da sonbahar sergisi, Berlin'de uçak sergisi, Frankfurt sergisi, Viyana'da Avusturya ihracat malları için daimi bir numune fuarı, Gümrük ve Taşıma meseleleri, Milletler Cemiyetinin İktisat Komitesi kararları, Brüksel'de kod Kongresinin sonuçları Berlin'de Alman, Lehistan ve Çekoslovak şeker üreticileri kongresi, Amerika'nın Afyon Anlaşmasına katılmaması, komşu ülkelerin ekonomisi başlığında da Selanik serbest mıntıkası, Yunanistan'daki ipek üretimi, Bulgaristan'da sulama faaliyeti, Bulgaristan'da eski tütün stoklarının imhası, Bulgaristan'ın Borçlanması, Romanya'nın borçlanması, Irak Hükümetinin borçlanması, yeni İran Devlet Bankası, Mısırın pamuk üretimi, ürünlerimizin Almanya'daki ticareti ve piyasaları, yeni tütün kurutma usulünün neticeleri, 1928 senesinin ilk 7 ayı içinde Almanya'nın tütün ithalatı ve istatistiksel verileri, kuru meyve piyasası Üzüm, Fındık, Badem, İncir piyasası, Yumurta, Deri, Pösteki, Pamuk ve yün, Afyon Palamut ve bu ürünlerin Almanya borsalarındaki fiyatları hakkında oldukça ayrıntılı ve orijinal kaynaklı bilgilere ulaşmak mümkün olmuştur.

Türk İktisat Tarihi açısından, 28 Şubat 1928 tarihinde resmen tescil olunan Türk Ticaret Odası, bu tarihten itibaren her iki ülkenin iktisadi ilişkilerinin geliştirilmesi amacına yönelik çalışmalarına katılmıştır. İki ülkenin temel amacı, ekonomik ilişkilerini karşılıklı güçlendirilmesi olmuştur.

Almanya'da Türk Ticaret Odası Dergisi

Merkezi: Almanya'da Türk Ticaret Odası: Türkische Handelskammer tür Deutschland. Berlin W 10, LutzowUfer 5a

Banka Hesabı: Deutsche Bank Berlin, Kurtürstendamm 188, **Abone Bedeli:** 6 nüsha için 180 kuruş veya 4 mark, 12 nüsha için 360 kuruş veya 8 marktır. **Sorumlu Müdürü:** Dr. Ömer Celal.

İlanât için doğrudan doğruya umumî katipliğe müracaat olunmalıdır.

Birinci Sene

Kasım 1928

No: 5

Mündericât:

Almanya’da halı sanayii ve Şark halıları

Dr. M. Mecdet

Almanya’da Türk Ticaret Odası Genel Kurulu’nun 31 Ekim tarihli olağanüstü toplantısı

Almanya’ya yün ithalatı

İktisatî haberler:

Almanya’nın ekonomik durumu

Dünyâ ekonomisi ve uluslararası ekonomik meseleler

Komşu memleketler ekonomisi.

Ürünlerimizin Almanya’da ticareti ve piyasaları

Almanya’da Türk Ticaret Odası Dergisi “kapak” sayfasıyla okuyucuya, derginin künyesi hakkında bilgi aktarımı yapmaktadır. Kapakta, derginin merkezi, banka hesabı, dergiye ilan verilmesi durumunda kimlerle görüşülmesi gerektiği hakkında açıklama yapılarak devamında derginin içindekiler bölümünde yer alan konuları sıralamışlardır.

Bu konular, Almanya’da halı sanayi ve şark halıları, Almanya’da Türk Ticaret Odası Genel Kurulunun 31 Ekim Tarihli olağanüstü toplantısı, Almanya’da yün ithalatı ve çeşitli konu başlıklarından oluşan “iktisadi haberler” olarak açıklanmıştır.

Sayfa: 1

Alman Halı Sanayii ve Almanya’da Şark Halıları

Berlin Ticaret Temsilcisi: Dr. Mecdet

Almanya’da halı sanayiinin şimdiki durumu -Almanya’da halı ihracatı- gümrük indirimine karşı ortaya konulan itirâzlar –Almanya’da halı ithalatı- muhtelif memleketlerin ithalattaki mevkiileri –İran ve Yunanistan ve Türk halıları- Almanya, Amerika ve İngiltere’de ne cins halılar makbuldür –mühim halı ithalat müesseselerinin bazılarının değerlendirmeleri- Almanya’nın muhtelif şehirlerindeki halı ithalat firmaları.

Almanya’da dokuma sanayii hakkında gayet açık ve detaylı istatistikler, raporlar neşredilmiş olduğu hâlde onun mühim bir şubesinden sayılan halı sanayiinin mevki ve vaziyeti hakkında açık ve istatistiksel hiçbir bilgi yayınlanmamıştır. Bundan dolayı ne fabrikalarıyla

çalışanlarının miktarına ve ne de üretim ve tüketim dereceleriyle fiyatlarına ve sairesine dair en yetkili kaynaklardan böyle bilgi elde etmek mümkün olamamıştır. Bununla beraber doküman sanayiine dair yayınlanan birçok eserlerin, ithalat ve ihracat istatistiklerinin tedkiki ve alakadarlar nezdinde yapılan tahkikât neticesinde kâfi derecede malumât elde edebilmiştir. Son seneler zarfında ve bilhassa 1927 senesinde Almanya halı sanayii büyük bir gelişmeye mazhar olmuştur. Halı fabrikalarında görülen olan hareket ve faaliyet dikkat çekicidir. Fabrikalar her taraftan sürekli siparişler almışlar ve hiç durmadan çalışmışlardır. Halı fiyatları da %30 nisbetinde artırılmıştır. Bu artışa amele ücretlerinin ve vergilerin tesiri olmakla beraber talebin dahl ve tesiri daha mühim ve kapsamlıdır. Halı sanayiinin göze çarpan şu faaliyeti son seneler zarfında Almanya'nın her tarafında tatbik olunan büyük inşaat projesinin ve yeni yapılan büyük evler ve binaların feyizli neticesidir. Adı geçen ev ve binaların döşemesi için yapılan siparişler içerisinde halı birinci dereceyi işgal etmektedir. Üretilenlerin üçte ikisini Acem taklidi geri kalanını da modadan ve fantezi halılar teşkil ediyor. Halk yerli Acem taklidi halılarına daha ziyade eğilim ve rağbet etmektedir. Çünkü bu cins halılar hem fiyatça daha ehven ve hem de hakiki Acem halılarının resim ve renklerini büyük bir maharet ve sanatla taklit olarak imal edilmiş olduklarından arzu ve ihtiyaçlarını tatmine kâfi gelmektedir. Belediyeler ve meskenler idareleri tarafından yaptırılan muazzam apartmanlar bilhassa orta halli halkın oturmalarına elverişli bir tarzda inşa olunmaktadır. Bu kısım halkın ise ikametgâhlarını döşemek için hakiki Şark halısı satın almaya mâlî kudretleri

Alman Halı Sanayi Almanya'nın şark halıları Berlin Ticaret Temsilcisi: Dr. Mecdet isimli başlık geçmişten günümüze en büyük pazarlardan biri olma özelliğini taşıyan Almanya'daki halı sanayinin durumu hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Dergiden yapılan açıklamaya göre; Almanya'da düzenli olarak halı sanayi ile ilgili birçok istatistiksel veriler hazırlanmasına rağmen bunların hiçbirisi insanlara bilgi olarak aktarılmamıştır.

Dergi tarafından ayrıntılı bir araştırma yapılarak Almanya'daki halı sanayi hakkında istatistiksel veriler okuyucuya sunulmuştur.

Dergide Almanya'da özellikle 1927 yılından sonra halı sanayinde sipariş açısından oldukça önemli gelişmelerin olduğu açıklanmıştır. Bunun sebebi olarak;

- Talep artışı
- Halı fiyatları artışı (%30)
- Vergi

- *Almanya'daki büyük inşaat projeleri yapımı gösterilmiştir.*

Almanya'da bu dönemde üretilen halıların 3/2 sinin Acem Taklidi halılar, kalan kısmının da modadan ve fantezi halılardan oluştuğu açıklanmaktadır. Bu durum Almanya'daki halı sanayinin I. Dünya savaşı öncesindeki durumunu tekrar yakaladığını ifade etmektedir.

Sayfa: 2

müsaide değildir. Şu pek müstesna vaziyetten yararlanılarak bugün Alman halı sanayisinin Birinci Dünya Savaşı'ndan evvelki pozisyonunu tekrar kazanmış olduğuna şüphe yoktur. Bilhassa şark halılarının ithalinin yasaklanmış veya sınırlanmış olduğu seneler zarfında Almanya'nın pek geniş olan tüketim sahası yalnız Alman halı sanayisinin tekelinde olmuştur. Söz konusu sanayi bu vaziyetten yararlanarak kendisine büyük bir gelişme zemini hazırlamaya dahilî ihtiyaçları karşıladıktan başka ihracat sahasını da genişletmeye muvaffak olmuştur.

Almanya'da halılar teknik ve imal tarzı açısından muhtelif çeşitlere ayrılmaktadır. El ve makine ile düğümler yapılarak dokunan veyahut kumaş gibi makineler ile dokunan halılar, tüylü, tüysüz, renkli her çeşit keçelerdir. El ve makine ile düğümler yapılarak dokunan halılar "Handgeknüpft Teppiche ve Mehanischgeknüpft Teppiche" denilir. Her hangi bir kumaş gibi makine ile imal olunan halılara da Gewebte Teppiche denilir. Her türlü şark halıları Handgeknüpft Teppiche denilen el ile düğümlenerek dokunan halılar kısmına dâhildir. Almanya'da el ile bizim imal tarzımıza benzer halılar imal olunmakta ise de pek cüzî olup bahsetmeye değer değildir. Makine vasıtasıyla düğümlenerek istenilen incelik veya kalınlıkta kesilmek suretiyle imal edilen yani Mehanischgeknüpft Teppiche denilen halılar tamamen şark halılarına benzemektedir ve seneden seneye daha da gelişmektedir. Bu cins halılardan Almanya'nın dâhilî ihtiyaçları temin edildikten sonra ihracat da yapılmaktadır. Muhtelif seneler zarfında bu cins halılardan yapılan ihracatın miktar ve kıymetleri aşağıdaki gibi tesbit olunmuştur:

Tablo 1. Muhtelif senelerde cins halılardan yapılan ihracatın miktar ve kıymetleri

	1913	1924	1925	1926	1927
Miktar: Kilogram	50.900	27.300	15.800	13.400	17.800
Kıymeti: Mark	635.000	312.000	228.000	266.000	528.000

Şu rakamlar Mehanischgeknüpft Teppiche denilen düğümlü halılar ihracatının sayı itibarıyla

Birinci Dünya Savaşı'ndan evvelki dereceye henüz ulaşamadığını göstermekte ise de 1927 senesi ihracat kıymetinin Birinci Dünya Savaşı'ndan evvelki ihracat kıymetine yaklaştığını göstermektedir. Bu da yukarıda arz ettiğim şekilde halı fiyatlarının harpten evvelkine nazaran yükseltilmiş olmasından ileri geldiğine şüphe yoktur. Adı geçen cinsdeki halıların sayı itibarıyla ihracatta meydana gelen azalma için başlıca iki sebep gösterilmektedir.

Birinci sebep: Almanya'ya komşu Çekoslovakya, Fransa, Belçika ve İtalya gibi memleketlerde halı sanayiinin son senelerde fazla gelişmiş olması ve bu memleketlerde üretim ücretinin Almanya'dakinden %30 ile %40 nisbetinde daha aşağı bulunması ve buna ilâve olarak bir de adı geçen memleketlerin yabancı halılarından Alman gümrük vergisinin yükseltilmiş olması gösteriliyor. Bundan dolayı adı geçen memleketlerin halıları sair memleketlerde Alman halılarına rekabet edebildikleri gibi kendi memleketlerine de ithalini yüksek gümrük duvarlarıyla engelleyip sınırlamıştır deniliyor.

İkinci sebep olarak da Almanya'da Şark halılarından alınan gümrük vergisinin 24 markdan 8 marka ve bilahare 6 marka inmiş olması gösteriliyor. Bilhassa bu noktaya Alman halı sanayii tarafından lüzumundan fazla önem atfolunarak hükümete karşı aşırı itirazlar ortaya konulmakta ve aynı zamanda Şark halıları aleyhinde propagandalar yapılmaktadır. Bugün Almanya ve İran hükümetleri arasında gümrük vergisinin indirilmesi hususunda görüşmeler yapılmakta olduğu duyulduğundan yapılan propagandalara daha fazla hız verilmeye başlanmıştır. İran halı ticaretiyle meşgul olan Alman ticarethaneleri bu görüşmelerin lehlerinde sonuçlanacağını ümit etmektedirler. Propagandalar bilhassa Birinci Dünya Savaşı'da Leibzig'de teşekkül etmiş olan Alman Halı ve Döşeme

Bu sayfada Avrupa'nın en büyük sanayi güçlerinden biri olan Almanya'da halıcılığın bir tüketim sahası olarak tekel konumunda olduğunu açıklamışlardır. Bu durum Almanya'da iç talebi karşılamanın yanı sıra ihracata yönelik üretim sürecinin de başlamış olduğunu bizlere göstermektedir. Rakamlar halı üretiminde "Mehanischgelinüfte Teppiche" denilen düğümlü halılarının ihracatının henüz I. Dünya savaşı öncesindeki gücüne ulaşamadığını göstermektedir. Sadece 1927 yılına bakıldığında ihracat kıymetinin I. Dünya savaşı öncesi ihracat rakamlarına daha yakın olduğu görülmektedir şeklinde açıklama yapmaktadırlar.

Bu süreçte Almanya'da, dokunan halıların teknik ve imalat şeklinin çeşitli şekillerde olduğu açıklanmıştır. Bunlar;

- *El ve makina ile düğümler atılarak dokunan ya da kumaş gibi makinalar ile dokunan halılar, tüylü, tüysüz, renkli her çeşit keçeler*
- *El ve makine ile düğümler yapılarak dokunan halılar: Handgelnüfte Teppiche denir.(Bütün şark halıları da bu grupta yer almakta)*
- *Herhangi bir kumaş gibi makina ile imal olunan halılara da Gewebte Teppich denir. Dergide halıların ihracatında meydana gelen azalmaların sebebi olarak;*
- *Almanya'ya komşu ülkelerin (Çekoslovakya, Fransa, Belçika ve İtalya) halı sanayinde oldukça gelişmiş olması*
- *Bu ülkelerdeki üretim ücretlerinin Almanya'da yaklaşık %30 - %40 oranında daha düşük olması*

Bu ülkelerdeki Alman gümrük vergisinin yükseltilmesi Almanya'da şark halılarından alınan gümrük vergisinin 24 marktan 8 marka ve 6 marka inmiş olması yani Almanya ile komşu ülkeler arasındaki bu yapılanma yüzünden diğer ülkeler Almanya ile ithalatlarını yüksek gümrük duvarlarıyla koruyarak piyasada ürün ithalatını engelleyerek Almanya'nın ihracatını düşürmüşlerdir. Bunun dışında ihracatta ülkeye gelen gümrük vergisinin oldukça fazla indirilmesi Almanya'da ülke yönetimine açıkça tepki konulmasına sebep olmuştur. Yüksek vergilemenin Almanya'nın İran'la olan ticari ilişkilerini de etkilemesine sebep olduğu bir an önce bu durumun düzeltilmesi için önlemlerin alınması gerekliliğini vurguladıkları görülmektedir.

Sayfa: 3

Kumaş Fabrikatörleri İttihâdı “Teppich und Möbelstoff Fabrikanten Verband Deutscher, Leipzig” tarafından idare olunmaktadır. Gerek basın vasıtasıyla ve gerek diğer şekiller ile yapılmakta olan propagandaların dayanak noktaları şu suretle özetlenebilir. Amerikalılar Almanlardan daha zengin bir millet oldukları halde Şark halılarından fatura kıymeti üzerinden %55 nisbetinde gümrük vergisi almaktadırlar. Hâlbuki Almanya lüks ve ziynet eşyasından sayılan adı geçen halıların ağırlıkları üzerinden gümrük vergisi almakta ve hem de sürekli indirmektedir. Şark halılarından alınan gümrük vergisinin indirilmesi hem hazinenin ve millî sanayiinin menfaatlerine aykırı ve hem de halkın lüks eşyaya eğilim ve düşkünlüğüne uygun bir zemin hazırlamaktadır denilir. Ve daha ileri gidilerek Almanya dış ticareti bilançosunun üç buçuk milyar marklık açığı bu gibi yanlış zihniyetlerle takib olunan hatalı ekonomi siyasetinin neticesi olduğu tarzında değerlendirmeler yapılıyor. Hatta eski Başbakan Doktor Luther

tarafından bile bu düşünce müdafaa edilerek hükümetin hareket tarzı eleştirilmektedir.

Almanya’da imal olunan halılar arasında Gewebte Teppiche denilen kumaş gibi makine ile dokunan halılar ehemmiyetli mevki işgal etmektedir. Dâhilindeki harcamaların büyük kısmı bu cinstendir. Bu cins Alman halıları dâhilî ihtiyaçları temin ettikten sonra İngiltere, Hollanda, İsviçre, Danimarka, İskandinavya, Avusturya, Macaristan, İtalya, Mısır, Hindistan, Arjantin, Brezilya, Kanada, Kuzey Amerika memleketlerine de sevk ve ihraç olunmaktadır.

Almanya’da son üç sene zarfında imal olunan her cins halıdan adı geçen memleketlere yapılan ihracat miktar ve kıymeti aşağıdaki gibidir:

Tablo 2. İhracat miktar ve kıymetleri

	1925	1926	1927
Miktar: Kilo	3.224.100	3.523.000	4.401.601
Kıymeti: Mark		23.434.000	27.559.000

Almanya İstatistik Dairesi’nin resmî neşriyatından alıntıladığım şu son üç senelik halı ihracatını gösteren yukarıdaki rakamlar Almanya halı sanayiinin gelişme durumunu hakkıyla ve doğru olarak ifade etmektedir. Almanya’nın halı ihracatında sayısal ve nitelik olarak meydana gelen artış Alman Halı ve Mefruşat Kumaşı Fabrikatörleri İttihâdı’nın açıklamakta olduğu değerlendirme ve endişelerin haklı ve mahalline masruf olmadığını ispata yeterlidir. Şark halılarından bugün alınmakta olan altı mark gümrük vergisinin Birinci Dünya Savaşı’ndan evvel alınan bir buçuk marka nazaran lüzumdan fazla ve fâhiş bulunduğu ithalatla uğraşan Alman firmaları tarafından söylenmekte ve bundan dolayı altı mark gümrük vergisinin Şark halılarının satış ve sürümüne engel teşkil etmekte bulunduğu ilaveten zikrolunmaktadır. İthalatı gösteren rakamlarda adı geçen firmaların bu konudaki iddialarını desteklemektedir. Almanya’ya halı ithalatı: Almanya’ya İran, Türkiye, İngiltere ve Avusturya’dan halı ithal olunmaktadır. Muhtelif seneler zarfında meydana gelen umum ithalatın miktar ve kıymetleri aşağıdaki gibidir:

Tablo 3. Umum ithalatın miktarı ve kıymeti

	1927	1926	1925	1920	1913
Miktar: Kilogram	228.900	49.400	347.700	11.500	921.500
Kıymeti: Mark	5.557.000	1.062.000	7.302.000	773.000	11.718.000

Şu rakamlar gösteriyor ki yapılan gümrük indirimine rağmen son sene zarfında Almanya’ya

meydana gelen halı ithalatı miktar ve kıymet itibarıyla Birinci Dünya Savaşı'ndan evvelki ithalatın henüz yarısına bile ulaşamamıştır. Almanya'nın halı imal eden memleketlere karşı ticaret antlaşmalarıyla yaptığı fedakârlığın Alman halı sanayiine zarar verdiği hakkında ortaya konulan değerlendirmeler ve iddiaların gerçek olmadığını ithalatı gösteren şu rakamlar da

II. sayfada gümrük indirimlerine en büyük tepkiyi ve propogandayı kumaş fabrikatörleri birliği, "Teppich und Möbelstaff Fabrikanten Verband Deutscher Leipsing" yapmıştır.

Almanya'da vergi indirimine tepki duyulmasının en önemli sebebi olarak da "şark halılarından alınan gümrük vergisinin indirilmesinin hazine ve milli sanayinin menfaatlerine aykırı olması, dış ödemeler bilançosunda açık olması ve halkın lüks tüketim eğilimine zemin hazırlamak gibi bir ortam hazırlanması gösterilmektedir

Sayfa 3 başlığında Dergide, Gewerbe Teppich ismi verilen halıların üretim hacminde oldukça önemli bir paya sahip olduğu ifade edilerek, bu halıların iç tüketimi karşılayan kısmından sonraki üretim aşamasının Hollanda, İsviçre, Danimarka, İskandinavya, Avusturya Macaristan, İtalya, Mısır Hindistan, Arjantin, Brezilya, Kanada vb. ülkelere ihraç edildiği görülmektedir

İstatistiklere bakıldığında ise, Almanya'nın halı ihracatının sayısal ve nitelik olarak önemli ölçüde yükseldiği görülmektedir. Bu rakamlar ihracat açısından gümrük vergisi indiriminin ihracatı çok fazla da geriye götürmediği kanaatine bizleri ulaştırmaktadır.

Almanya'ya diğer ülkelerden yapılan ithalata ise, ülke olarak, İran, Türkiye, İngiltere ve Avusturya örnek olarak verilmiştir. İthalat'ın durumuna bakıldığında ise, ithalatın I. Dünya Savaşı öncesindeki durumunu henüz yakalayamadığı dergide ifade edilmektedir.

Sayfa: 4

ispat etmektedir. Harbden sonra Almanya'da meydana gelen ihtilal ve lüks eşyaya karşı açılan mücadelenin etkisiyle bir zamanlar Almanya'ya Şark halılarının ithali engellenmiş ve sınırlanmıştır. Ticaret antlaşmasının yapılmasıyla bu sınırlamalar ortadan kaldırılmış ise de bugün alınmakta olan gümrük vergisinin yüksekliği yine harbden evvelki derecede ithalat yapılmasını imkânsız kılmaktadır. Biraz önce açıklandığı gibi Almanya'ya halı ithal eden memleketlerin ithalatlari miktar ve kıymetleriyle ithalat genel toplamına nazaran ithalat oranları aşağıdaki gibi tespit olunmuştur:

Tablo 4. İthalat oranları

	1913		1925	
	Kıymeti Mark	Miktarı Kilogram	Kıymeti Mark	Miktarı Kilogram
Türkiye	9.297.000	775.000	2.125.000	101.200
İran	1.650.000	83.000		69.500
	1926		1927	
Türkiye	216.000	9.400	1.623.000	60.000
İran		19.900		103.400
İngiltere		16.000		27.700

Bu senenin ilk yarısında Almanya'ya Türkiye'den 53.100 kilo, İran'dan 127.600 kilo ve İngiltere'den 9.900 kilo miktarında halı ithal olunmuştur. Son beş sene zarfında Almanya'ya yapılan halı ithalatlarının genel toplamlarına nazaran memleketimizin hissesine isabet eden miktar:

Tablo 5. Almanya'ya yapılan halı ithalatlarının genel toplamlarına nazaran Türkiye'nin hissesine isabet eden miktar:

1923	1924	1925	1926	1927
%	%	%	%	%
15 6/10	4 1/10	29 1/10	20 3/10	29 2/70

İran halıları: 1927 senesinde İran'ın ithalat nisbeti %44,20'dir. İran halıları Almanya'da Türkiye halılarından fazla rağbete mazhurdur. Renkleri, resimleri ve dokunuşları itibarıyla halılarımıza tercih edilmektedir. Bununla beraber adı geçen halıların Türkiye halılarıyla aynı derecede gümrük vergisine tâbi tutulması İran halılarının rekabetini kolaylaştırmaktadır. İran halıları halılarımızdan daha ince ve sıkı dokunmuş olduklarından aynı ebattaki İran halılarından daha aşağı fiyatlarla hafifdirler. Almanya'da sözü edilen ağırlık üzerinden gümrük vergisi aldığına nazaran aynı ebattaki bir Türk halısı için çok fazla gümrük vergisi ödemesi mecburiyeti ortaya çıkmaktadır. Halbuki piyasada Türk halıları aynı ebatdaki İran halılarından daha aşağı fiyatlarla satılmakta olduklarından ağırlık üzerinden alınan gümrük vergisi halılarımızın fiyatlarını yükseltmekte ve bundan dolayı satışlarına engel olmaktadır. Dolayısıyla şu mühim keyfiyet göz önüne alınarak gümrük vergisinin alınmasında İran halılarıyla Türk halılarının birbirlerinden ayrılması gerekir. Türk halılarının oransal olarak

daha aşağı tarifeye tâbi tutulması kesinlikle zaruri ve elzendir. Her iki memleketin halıları hakkında aynı gümrük tarifelerini uygulamaya devam olduğu takdirde Almanya'ya halı ithalatımızın oransal olarak daha fazla azalacağına şüphe edilmemelidir.

Yunan halıları: Yunan hükûmeti bilhassa son seneler zarfında Yunanistan'da halıcılığın geliştirilmesine önem vermekte ve önemli tedbirler almaktadır. Uluslararası İskân-ı Muhâcirin Komisyonu'nun [Uluslararası Muhacir İskan Komisyonu'nun] Atina'da bulunan vekili ile Yunan İktisat Nazırı arasında Yunanistan'da esaslı bir halı sanayii teşkilatı vücuda getirmek için tedbirler alınması takarrur ederek iki üyesi Uluslararası İskân-ı Muhâcirin Komisyonu'ndan, bir üyesi Yunanistan'daki yabancı halı müesseseleri tarafından, bir üyesi Millî Yunan Bankası'ndan ve bir üyesi de Yunan İktisat Nezareti'nden seçilmiş olmak üzere daimî ve hususî bir komisyon teşkil olunmuştur. Bu komisyon gerekli kanun lâyhalarını hazırlayarak İktisat Nezareti'ne verecektir. Komisyon bilhassa halıcılığın dağınık ev sanayii hâlimden kurtarılarak bir yerde toplanmasını, hükümetin tam desteğini ve Uluslararası Muhacir İskan Komisyonu vâsıtasıyla kredi teminini hedeflemektedir. 1 Ocak 1929 tarihinde teşkilata başlatılmak üzere şimdiden hazırlıklara başlanması ve önlemler alınması hususları da kararlaştırılmıştır.

Yunanlılar her şeyde olduğu gibi halıcılık husûsunda da propagandaya başlamışlar. Atina'da Eylül zarfında Berlin'e gelen haberlerde Yunanistan'da 5.600 tezgah ve 11.000 dokuyucu mevcut olduğu ve senede 250.000 metre-kareden fazla halı imal edilmekte olduğu bildirilmektedir. Yüz binden fazla halı üretimine elverişli mübâdil Yunanistan'da barındırılmakta olduklarından bunlara üç ay zarfında halı dokumasının öğretilmesi hususuna Uluslararası Muhacir İskan Komisyonu tarafından gayret sarfolunmaktadır. Bu yeniden yetişecek dokuyucularla imalat miktarının birkaç misli daha yükseleceğine tabii nazarıyla bakılmaktadır. Şu suretle adı geçen komisyon tarafından mübâdillerin iâşe ve ibâtelere (barındırılmaları) için yapılan masraflara da nihayet verilmiş olacaktır. Bu neticeye ulaşmak için halıcılık sanayiinin Yunanistan'da bir an evvel geliştirilmesine çalışılmaktadır. Bu maksatla Cemiyet-i Akvâm'dan [Milletler Cemiyeti'nden] yüz bin (100.000) İngiliz lirasının verilmesine onay verilmesi adı geçen komisyon tarafından talep edilmiş ve adı geçen cemiyetin de muvafakatını esirgememiş olduğu bildirilmektedir. Şimdi bu para ile Yunanistan'da mektepler, imalathaneler ve fabrikalar tesîs edilerek yeniden dokuyucular yetiştirileceği, hammadde ve üretimin sağlanacağı ve geniş bir teşkilat meydana getirileceği bildirilmektedir. Milletler Cemiyeti'nin büyük salonu için Yunanlılar tarafından gayet büyük

bir halının imal edilmekte olduğu da haber alınmaktadır.

Yunanistan'dan Almanya'ya verilen şu malumat Yunanlıların halıcılık sanayiinin gelişmesine fevkalade önem verdiklerini göstermektedir.

Almanya'da henüz Yunan halıları tanınmamış olduğundan yapılan propagandalara rağmen rağbet edilmemektedir. Yunanlılar son olarak Almanya ile yaptıkları ticaret antlaşmasıyla halılardan alınan gümrük vergisini sekiz marktan altı marka indirtmeyi başarmışlarsa da bundan şimdilik İran ve Türkiye halıları yararlanmaktadır. Yukarıdaki istatistikten de anlaşıldığı üzere Yunanistan'dan Almanya'ya henüz halı ithalatı başlamamıştır. Yunan halıları kalite itibarıyla Almanya'da makine ile imal olunan halılara benzer sayılmakta olduklarından alıcılara hususî bir tesir yapmamaktadır. Şark halıları ticaretiyle meşgul olan Alman firmaları Yunan halılarına karşı başlıca bu bakış noktasını ortaya koymaktadırlar. Bu firmaların değerlendirme ve görüşlerine nazaran Yunan halılarının Almanya'da yakın ve uzak bir gelecekte revacına imkan bulunmayacağı kanaati hâkimdir. Yunanlılar bugün ancak Amerika ve İngiltere'ye halı sevk ve ihraç etmektedirler. Berlin'de yayınlanan "Mensucât" gazetesinin 27 Ağustos 1928 tarihli nüshasında Türk, Yunan halılarına karşı Amerikalıların bakış noktalarını içeren bir fıkra yayınlanmıştır. Adı geçen fıkra aşağıya aynen naklolunmuştur:

"Amerika Cumhûriyeti Ticaret Nezâreti'nin bir tebliğine nazaran Türkiye'nin halı üretimi henüz Birinci Dünya Savaşı'ndan evvelki miktara ulaşmamış ise de kıymet itibarıyla o dereceye yaklaşmıştır. Evvelce Türkiye'de imal olunan zarif halılar şimdi Yunanistan'da da yapılmaya başlanmış

Bu sayfada Almanya'ya halı ithal eden ülkelerin ithalat miktarları ve kıymetleri verilmiştir. Bu oranlar toplam ithalat içindeki değerleriyle ifade edilmiştir. İngiltere, Türkiye ve İran Almanya'nın halı ithalatı yaptığı ülkeler olarak gösterilmiştir

Bu sayfada ayrıca Almanya'nın Türkiye ile iktisadi ilişkileri sonucunda genel ithalat rakamları içinde Türkiye ile ilgili ithalat rakamları ayrıca gösterilmiştir. Bu oranın 1923 yılından 1927 yılına kadar artış gösterdiği görülmektedir. Derginin bu sayfasında İran halıları, Yunan halıları hakkında bilgi verilmiştir. İran halılarının Almanya ile ithalat ilişkilerinde yaklaşık %44'lük bir dilimi kapsadığı görülmektedir. İran halılarının Türk halılarına göre daha fazla tercih edildiği sebepleri ile anlatılmaktadır. Ayrıca Almanya'da

ağırlık üzerinden gümrük vergisi alınması yüzünden Türk halılarının İran halıları karşısında fiyatı yükselmektedir. Bu sebeple Türk ve İran halıları birbirlerinden ayrılmalı, Türk halılarının oransal olarak daha aşağı tarifeye tabi olması gerektiği ifade edilmektedir. Yunan hükümetinin son zamanlarda halıcılığının gelişmesine önem verdiği ifade edilmiştir. Yunanistan'da güçlü bir halı Sanayi kurulabilmesi için gerekli teşviklerin yapılması gerekliliği vurgulanmıştır. Çeşitli komisyonlar kurularak Yunanistan'daki halıcılığın ev Sanayi halinden kurtarılarak bir yerde toplanması için çalışmalara başlandığı ifade edilmiştir. Dergide verilen bilgilerden hareket edildiğinde henüz Almanya, Yunanistan'dan halı ithal etmemiştir. Bunun altında yatan en önemli sebebin Yunan halılarının kalite ve dokuma özelliklerinin Alman halılarına benzer olması gösterilmektedir. Ancak gümrük vergilerinin 8 marktan 6 marka inmesi bile Almanya'nın Yunanistan'la ticari ilişkisini canlandırmadı. Bu süreçte Yunanlıların sadece Amerika ve İngiltere'ye halı ihraç edebilecekleri açıklanmıştır.

Sayfa: 6

ise halı ticaretinin merkezi eskiden olduğu gibi bugün de İzmir'dir. Türkiye'nin 1927 senesinde halı üretim miktarı 490.000 ya da murabba'ına (490.000 X 91 santimetre=44.590.000 santimetrekare=4.459 metrekare?)¹ulaşmıştır. 1925 senesinde 2,3 milyon kilo 1926 senesinde 4,7 milyon kilo ağırlığında halı ihraç olunmuş iken 1927 senesindeki ihracat 5 milyon kiloyu aşmıştır. İhracat İngiltere ve Amerika'ya eşit miktarda Avrupa'nın sair memleketlerine muhtelif miktarlarda yapılmıştır. Zîrâ Türk halılarına karşı her memlekette gösterilen rağbet ve talep birbiriyle uyumludur. Kuzey Amerika'da koyu renkli halılar mesela mavi ve koyu kahverengi zemin üzerine madalyonlu. Kaba ve düzgün kesilmiş aynı zamanda yıkanarak kimyevî bir parlaklık kazanmış olan halılar makbul ve talep olunmaktadır. İngiltere'de ise eski moda nûmuneler, kısa ilmeli, açık renkli ve yıkanmamış halılar geçmektedir... “

Şu satırlardan anlaşıldığına nazaran Yunan halıları henüz Amerika'da da esaslı bir mevki' tutamamıştır. Fakat seneden seneye istihlâk sâhasını daha geniş bir tarzda işgal etmesi ihtimâli uzak değildir.

Harbten evvel İzmir'de halı ticaretiyle uğraşan Yunanlı Papasoğlu Londra'da bir şube açarak

¹ Metin içerisindeki ölçü birimiyle ilgili hesaplamayı metindeki orijinal şekliyle aktarılmaktadır.

bazı İngiliz firmalarıyla bir limited şirketi vücuda getirmiştir. Bu şirket Yunanistan'da meydana getirdiği imalathanelerde halı imal ve İngiltere'de satışını temin etmektedir. Yunanistan halılarının hakiki Isparta nâmı altında sürülmekte olduğu da haber alınmaktadır.

Türk halıları: Almanya'da Türk halılarının ince ve sık dokunmuş donuk renkli olanlarına bilhassa Isparta cinslerine daha çok rağbet olunmaktadır. Küçük ebattaki Türk halılarına her zaman fazla talep vardır. Halılarımızın beher kilosundan altı mark ipeklilerinden 19 mark gümrük alınmaktadır. Almanya'da renklerin saflığına, bir diğeriyle uyumluluğuna son derece dikkat olunmaktadır. Parlak renklerden ziyade donuk renkler makbuldür. İngiltere ve Amerika'da olduğu gibi kaba halılara pek o kadar rağbet gösterilmemektedir. Birinci Dünya Savaşı'ndan evvel Almanya'ya ipekli halılarımız fazla miktarda ithal olunmakta iken bugün beher kilosundan alınan 19 mark gümrük vergisi ithalatımızı sekteye uğratmıştır. Türk kilimleri kapı ve pencere ve saire perdesi olarak kullanılmakta olduğundan beher kilosundan 4,95 mark gümrük vergisi alınmaktadır. Hiç olmazsa Türk kilimlerinden alınan gümrük vergisinin de bu dereceye indirilmesi gereklidir.

Önemli bir Alman firmasının sahibi İstanbul'un bugünkü uluslararası halı ticaretinde sahip olduğu mevki hakkında aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

“İstanbul, 1918 senesinden sonra halı ticaretinde sahip olduğu uluslararası önemini kaybetmeye başlamıştır. Londra son seneler zarfında uluslararası halı ticaretinin merkezi olmak isti'dâdını izhâr etmektedir. İran, Buhara, Afganistan, Belucistan ve Irak halılarının mühim bir kısmı deniz tarikiyle doğrudan doğruya Londra'ya naklolunmaktadır. Bu cins halılar bugün İstanbul piyasasında daha az görülmektedir. Öteden beri bu halıları İstanbul piyasasından tedarik ve temîn etmiş olan Alman firmaları Londra piyasasında daha kolaylıkla bol miktarda ve daha müsâid şartlar altında bulabilmektedirler. İstanbul piyasası Alman halı ticaret müesseselerinin ihtiyaçlarını tamamıyla karşılayamamaktadır. Londra'nın İstanbul'a rekabetini temîn eden sebepler arasında bilhassa İngiltere Hükûmeti'nin halı ithaline geniş bir sahada serbestlik verip ve kolaylıklar göstermesi durumudur.

Almanya'da halı fiyatları hakkında hakikî ve olumlu bir fikir elde etmek mümkün değildir. Fiyatlar halının cinsine, alıcı ve satıcısına göre değişmektedir. Son senelerde halı ticaretiyle uğraşan birçok namuslu firmalar

Sayfa 6'da İzmir'in halı ticaretinin merkezi olduğu açıklanmıştır. Bu sayfada bir hesaplama yapılmıştır. 1927 yılında Türkiye'nin halı üretim miktarı açıklanarak ihracat açısından da

1925 yılı ile 1927 yılları karşılaştırılması yapılmıştır. Bu dönemde Türk halılarına İngiltere ve Amerika'ya halı ihracatının eşit miktarda olduğu, diğer Avrupa devletlerinden farklı miktarlarda ihraç yapıldığı açıklanmıştır.

Türk halıları; Türk halılarında özellikle Isparta halısı önemlidir. Küçük boyutlu Türk halıları da talep edilmektedir. Almanya Türk halılarında donuk renkleri tercih etmektedir. Bu sayfada ayrıca, İstanbul'un artık halı ticaretinde uluslararası anlamda eski öneminin olmadığı açıklanarak bu piyasayı artık Londra'nın ele geçirmiş olduğu ifade edilmektedir.

Sayfa: 7

faaliyetlerini devam ettirmeyerek ticarethanelerini küçültmek veya tamamen kapatmak zorunda kalmışlardır. Bu firmalar bir taraftan gizliden gizliye halı alım-satımı yapan dellâl ve simsârların diğer taraftan da sermayeleri kuvvetli büyük mağazaların "Warenhauser"lerin müdhiş rekabetine maruz kalmışlardır. Her türlü vergi mükellefiyetinden kendilerini serbest kılmak yollarını bilen bu ayak dellalları gümrük vergisi, kira, çalışanların ücretleri ve sâire gibi masraflar ve mükellefiyetlerini ödemeye mecbur olan ciddî firmalara pek müdhiş zararlar vermişler, hayât ve mevkilerini sarsmışlardır. Kaçak halı ticaretini kendilerine alışlagelen bir meslek edinmiş olan bu dellallara karşı gayet şiddetli yasal hükümler mevcûd olmasına rağmen faâliyetlerini engellemek için bir çeşit önlemler alınmamaktadır.

Bir zamanlar Almanya'da Şark halıları üzerine muamele yapmak sınırlı sayıda belli başlı ve mütehassis bazı firmaların tekelinde iken son birkaç sene zarfında büyük sermayeli eşyâ mağazaları da Şark halıları ithalat ve ticaretiyle uğraşmaya başlamışlardır.

Almanya'nın muhtelif şehirlerinde bugün Şark halıları ithalat ve ticaretiyle uğraşan başlıca firmalar şunlardır:

Firman für Teppiche

O. Evrenian & Co.	Hamburg	Spitaler str. 10
Haim J. Bessoudo	"	Amsterdamm 14/15
Karl Solmyos	"	Dammtor str. 36/38
Rudolf Karstadt A. G.	"	Mönckebergstrasse
Brüggemann & Barkmann A. G.	"	Pferdemarkt 42

Perser Teppich-İmportges. m. b. H.	“	Gr. Theater str. 22
Richard Beyth	Berlin W 8	Mohren str. 49
Paul Bloch & Co.	Berlin W 8	Kronen str. 68/69
Isidor Covo	Berlin W 15	Kaiser Allee 15
J. L. Deutsch & Sohn	Berlin W 8	Unter den Linden 3
Deutsch-Orientalische Teppich A. G.	Berlin W 8	Kronen str. 54
Karl W. Eid	Berlin W 66	Mauer str. 2
Frick & Co.	Berlin W	Hardenberg str. 29a
Ghant & Singer	Berlin W 8	Friedrich str. 64
Ludwig Hartheimer	Berlin W 8	Kronen str. 6
J. D. Hassan	Berlin W 8	Jäger str. 25
Paul Hönig	Berlin W 8	Friedrich str. 63
Klein & Philipsborn	Berlin W 8	Mohren str. 20/21
Knauth & Co.	Berlin W 56	Wverderscher Markt 8
Salomon Königsfest	Berlin SW 19	Jerusalemer str. 5-6
Krisch & Co.	Berlin W 8	Kronen str. 60
S. & R. Moses	Berlin C 2	Kaiser Wilhelm str. 62
Persische Teppichgesellschaft	Berlin NW 7	Unter den Linden 39
M. & F. Schönemann	Berlin W 8	Kronen str. 21
Max Orlanski	Berlin SW 68	Koch str. 59
Nissim Zacoubo	Berlin W 8	Jäger str. 61
A. Dahlheim	Berlin W 8	Zimmer str. 79/80
Fischer & Wolf	Berlin C. 2	Spandauer str. 10
A. Grunov, Gebhardt & Roessel	Berlin W 8	Mohren str.
D. L. Haim & Co.	Berlin W 9	Potsdamer str. 129/130
C. A. Herpich Söhne	Berlin W 66	Leipziger str. 9-11
Ernst Philippsborn & Co.	Berlin C 19	Gertraudten str. 56
Ludwig Glanz A. G.	Main/Rein	
W. Schroeder	Leipzig	Neumarkt 31-32
L. Bernheimer	München	Lenbachplatz 3
C. A. Hopg	Stuttgart	Schiller str. 27

Max Wagner	Köln/Rh.	Breite str. 118/120
Ludwig Heidenheimer	Köln/Rh.	Im laach 16
Hermann Eberhard	Frankfurt a/M.	

Bu sayfada Almanya'nın halı fiyatları konusunda bazen netlik olmadığını açıklarlar. Halı fiyatlarının Almanya'da halının cinsine, alıcı ve satıcısına göre değiştiği söylenmektedir. Almanya'da son dönemlerde birçok ticareti yapan firma sahibinin simsarlar (yaptıkları kaçakçılık faaliyetleri) ve büyük mağaza olarak tanımlanan(Warenhauser'lerin) rekabetiyle baş edemediklerinden ve firmalarını kapatmak zorunda kaldıklarını açıklamışlardır. Sayfa 7'de büyük bir tabloyla Almanya'da şark halıları ithalat ve ticaret işlemleri yapan firma isimleri ve adresleri bir tabloyla verilmiştir.

Sayfa: 8

Almanya'da Türk Ticaret Odası Genel Kurulu'nun 31 Ekim 1928 tarihli olağanüstü toplantısı

Almanya'da Türk Ticaret Odası İdare Kurulu nizâm-nâmede bazı değişiklikler yapmak maksadıyla Genel Kurul'u 31 Ekim 1928 tarihinde olağanüstü toplantıya davet etmiştir. Toplantıya Berlin Büyükelçisi Kemaleddin Sami Paşa hazretleriyle aslî ve fahrî üyeden birçoğu katılmışlardır. Ziyaretçiler toplantıya başlanmadan evvel oda binası dahilinde kurulan Türkiye ürünleri nümûne fuarını gezmişlerdir. Tamamlanmamış olmasına ve henüz bir nüve hâlinde bulunmasına rağmen fuar herkesin takdirini kazanmıştır.

Daha sonra toplantı salonuna geçilmiş ve oturum Türkiye Cumhuriyeti Berlin Ticaret Temsilcisi, Oda Reisi Doktor Mecdet Bey tarafından aşağıdaki nutukla açılmıştır:

Muhterem beyler!

İdare Kurulu namına sizi saygı ile selamlar ve teşrifinizden dolayı şükranlarımı arz ederim. Bugünkü genel toplantının maksad ve gayeleri görüşmelerin günlük tutanaklarıyla kısaca bildirilmiş olduğundan ayrıntılar Genel Sekreterimiz Doktor Ömer Celâl Bey tarafından arz edilecektir. İdare Kurulu Türk Ticaret Odası'nın resmen tescil olduğu 28 Şubat 1928 tarihinden beri her iki memleketin iktisatı münâsebâtının geliştirilmesine yönelik yerine

getirmiş olduğu vazifeleri hakkıyla yerine getirmeye çalışmıştır. Anafüzük gereğince bir iç talimatname tanzim olunarak hükümleri dairesinde mevcut vasıtalarımız göz önünde bulundurularak mütevazi bir teşkilat vücuduna getirilmiştir.

İçerik itibarıyla ayrı Türkçe ve Almanca lisanlarında her ay iki dergi neşrolunmuştur. Bu dergiler biner nüsha bastırılmıştır. Dergilerimiz gerek Türkiye’de ve gerek Almanya’da ilmî ve iktisadî mahfillerde samimî bir alaka uyandırmış ve büyük bir kabul görmüştür. İdare Kurulu bu yayınıyla gayelerinde ulaşmaya imkan verecek en önemli adımı atmış olduğuna düşünmektedir. Bu dergilerden başka İdare Kurulu önemli ve acil haberleri üyelerine tebliğ edebilmek için zaman zaman (yalnız üyelerine) bültenler göndermiştir.

Bunlardan başka İdare Kurulu Alman sanayiinin muhtac olduğu Türkiye mahsulât ve ham maddelerinin nümûnelerinden oluşan oda binasında bir fuar/sergi alanı meydana getirmiştir. Bu fuar/sergi henüz nüve hâlinedir. Gelecekteki girişimlerimizin bir başlangıcıdır. Bu fuara mıntıklarında yetişen mahsulat ve mamulatımız nümûnelerini göndermeleri lüzumu Türkiye İktisat Vekaleti’nden Ticaret ve Sanayii Odalarına tamimen tebliğ edilmiştir. Peyderpey gelecek nümûnelerle fuarımız genişleyecek ve uluslararası panayır ve sergilerde Türkiye’yi temsil edebilmeye imkan hazırlamış olacaktır.

Şimdiye kadar odamıza Türkiye’nin mühim iktisadî kurumları ve ticaret odaları üye kayd olunmuşlardır.

Bu sayfada Almanya’da Türk ticaret odası idari kurulunun nizamnamede bazı değişiklikler yapılması amacıyla Genel kurulun olağanüstü toplantıya daveti ve iki ülke arasındaki iktisadi ilişkilerin gerçekleştirilmesi açısından yapmış oldukları düzenlemeler anlatılmıştır. Oda tarafından çıkarılan derginin hem Türkçe hem de Almanca olarak yayınlandığı ve 2 ayda bir çıkarıldığı ifade edilmiştir.

Oda ayrıca Almanya’nın sanayi sürecindeki özellikle Türkiye’nin ürünlerine ihtiyaç duyduğunu açıklamasıyla, bir fuar girişimini başlattıklarını ifade etmişlerdir. Bu fuarda Türklerin hammadde kaynaklarının sergilenmesi istenmiş talimatı Türk iktisat Ticaret ve Sanayi odalarına bir genelgeyle bildirmiştir. Almanya’da Türk Ticaret odasına Türkiye’de ve Almanya’da yer alan önemli birçok iktisat kurum ve ticaret odaları da üye kaydını yaptırmıştır.

Sayfa: 9

Mühim Alman firmaları da kademeli olarak üye kayd olunmaktadırlar. Üyemiz miktarının gelecek sene zarfında birkaç misli daha artacağı ve birçok dost Alman firmalarının odamıza üye kayd olunacakları ümitini taşımaktayız.

Alman ve Türk firmaları tarafından her iki memleketde kendilerini alâkadar eden hususlar hakkında odamızdan talep olunan malumat gittikçe sürekli artmaktadır. Yazılı ve sözlü olarak verdiğimiz malumat kendilerini tamamen tatmin ve memnun edecek mahiyettedir. Aldığımız birçok takdir ve teşekkür mektupları bunu doğrulamaktadır.

İdare Kurulu, fahrî üyemiz arasından seçilen bir danışma heyetinin oluşturulmasına karar vermiştir. İşbu heyete Almanya ekonomik hayatında mühim mevki kazandırmış kimselerin de katılması sağlanacaktır. Bu konuda anatüzüğe ilâvesi gerekli madde ve hükümler tespit olunmuştur. Doktor Celâl Bey tarafından müzakere edilmek üzere muhterem hey'etinize arz edilecektir.

Nizamnâmenin bazı maddelerinin de değiştirilmesine lüzum ve zaruret görülmüş olduğundan adı geçen maddeler yine aynı şekilde Ömer Celâl Bey tarafından arz olunacaktır.

Doktor Celâl Bey'in vereceği açıklamaları göz önüne alarak uzun hitabe ile sizi sıkmaktan sakınırım.

Sözüme son vermezden evvel fahrî başkanımız Berlin Büyükelçisi Kemaleddin Sami Paşa hazretlerinin kıymetli himaye ve desteklerinden dolayı İdare Kurulu namına huzurlarınızda teşekkürü bir görev telakki eder ve aynı zamanda adı geçenin mefkûrevî/idealistçe yardım ve desteklerinin devamlı olmasıyla her iki memleketin iktisadî münasebetlerinin geliştirilmesinde odamızın pek mühim ve şerefli bir mevki kazanacağı hakkındaki kanaatimizi arz eylerim.

Doktor Mecdet Bey'in nutku Almancaya tercüme edilmiş daha sonra Oda Genel Sekreteri Doktor Ömer Celâl Bey Almanca olarak aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Saygıdeğer katılımcılar,

Muhterem heyetiniz bugün nizamnamede yapılmasına İdare Kurulunca lüzum görülen bazı değişikliğin onanması için toplantıya davet olundu. Bu çeşitli noktaları müzâkeresine geçmezden evvel oda mesaîsinin bugüne kadar olan neticeleri hakkında kısaca maruzatta bulunmama müsaade buyurunuz:

Ticaret Odamıza teşkilinde birçok kimseler tarafından memnuniyetle karşılanmış, Alman ve Türk resmî ve hususî mahfillerinin birçok takdir ve teşekkürlerine mazhar olmuşsa da böyle

teşkilatın lüzumu ve yaşama kabiliyeti hakkında şüphe ve tereddüde bulunanlar da mevcut olmuştur. Buna karşılık Ticaret Odası'nın kurucuları bu müessesenin zaruretine daima inanmışlardır. Kurucuları odanın teşkiline şu düşünceler sevk eylemiştir.

Almanya ve Türkiye ekonomisi iki memleket arasında rekabete imkan vermeyecek bir şekil arz eylemektedir. Bir taraf diğerinin üretmeyip muhtac bulunduğu malları üretmektedir. Her iki memleket üretim ve tüketimleri itibarıyla bir diğerinin tamamlayıcısıdır. Almanya dünyanın en zengin pazarlarından biridir. Türkiye'ye gelince o da Alman malları için ehemmiyetli bir tüketim sahasıdır. Bütün uzmanlarca Türkiye ekonomisinin yakında parlak bir surette gelişmesi kesinlikle beklenmektedir. Bundan sonra Türkiye, Alman üretimi için doğal olarak daha geniş bir piyasa halini alacaktır. Fakat Türkiye'nin Almanyaca ehemmiyeti bilhassa diğer bir keyfiyetden coğrafi durumundan neşet etmek için en müsaid vaziyette bulunmaktadır. Alman mallarının Asya'ya girmesi için en kısa yol Türkiye'dir. Türkiye Asya'nın bir çeşit kapısıdır. Şu halde Almanya ve Türkiye arasındaki ticaretin genişlemesi ve geliştirilmesinin esaslı şartları kâmilten mevcuttur. Buna rağmen şimdi

Burada Almanya ve Türkiye'nin üretim ve tüketim açısından birbirinin tamamlayıcısı olduğu açıklanmıştır. İlerleyen dönemlerde Türkiye'nin sahip olduğu hammadde kaynakları yüzünden Alman üretimi için daha geniş bir piyasa haline geleceği görülmektedir. Bu arada Türkiye de Almanya'nın mallarının Asya'ya girmesi için en kısa yol olarak tanımlanıp Asya'nın bir kapısı olarak ifade edilmiştir.

Sayfa: 10

ekonomik ilişkiler arzu edildiği derecede gelişmemiş ise bunun yegane sebebini bu münasebeti tanzim ve takviye edecek kurumların mevcut olmaması teşkil eder. Her iki memleketin piyasaları, yasal mevzuatı ve sair ekonomik gelişmeler hakkında alâkadarları aydınlatacak ve yeniden ortaya çıkabilecek ihtilafları giderebilecek bir kuruma bilhassa son zamanlarda akdolunan ticaret mukavelesinden sonra ihtiyac hâsıl olmuştur. Bu mukaveleden hakikaten istifade edilebilmesi için böyle bir kuruma kesin olarak gerek vardır.

Ticaret Odası'nın kurulmasına sağlayan bu düşünceler olmuştur. Odanın kurulmasından beri geçen yedi ay zarfındaki olaylar ve oda mesaisinin neticeleri kurucuların bakış noktalarında tamamen haklı olduklarını çok açık bir surette ispat etmiştir. Bu kısa müddet zarfında birçok Alman ve Türk müesseseleri odaya üye kayd olunmuşlardır. Bugün odanın yüzden fazla üyesi

mevcuddur. Fakat bizce memnuniyet veren şey üyemizin sayısından ziyade niteliğidir. Türkiyemiz'den İstanbul, İzmir, Bursa ve diğer birçok ticaret odaları, Türkiye Ziraat Bankası Merkezi, Türkiye İş Bankası İzmir Şubesi, Tütün Tekel İdaresi, İzmir Borsası, İstanbul Liman İşleri Tekel Şirketi, Bornova Tütün Üreticileri Kooperatifi ve saire gibi en muteber kurumlar aslı üyemiz arasında bulunmaktadır. Fahrî üyemiz arasında:

AEG, Deutsche Levante Linie, Henschel & Sohn, Julius Berger, Eisenbahnliergemeinschaft, Lenz & Co., Linke-Hofmann Busch-Werke, Francke-Werke, Stettiner Chamottefabrik, Silvana Holzhandels Gesellschaft, Elektricitats-Lieferungs-Ges., "Nordstern" Allg. Versich. Ges., Otto Wolf, Osram G. m. B. H., Berthold Aktiengesellschaft.

Şirketleri gibi önemli kurumlar mevcuttur.

Doğal olarak bir Ticaret Odası için üye tedariki gaye olmayıp bir vasıtaadır. Hedef iki memleketin ekonomik ilişkilerini güçlendirmektir. Odanın faaliyet ve başarısına ölçüt; üyesinin adedinden ziyade her iki memleket arasındaki ticareti geliştirmek için almış olduğu olumlu tedbirlerdir. Bendeniz odamızın bu yoldaki icraatının dahi memnuniyet verici olduğunu zannetmekteyim. Almanca ve Türkçe olarak her ay neşrelediğimiz içeriği tamamen ayrı dergilerin Alman ve Türk ilmî ve ticarî mahfillerince takdir edildiğini görmekten onur duymaktayız. Dergilerimizde her iki memleket ekonomik vaziyeti hakkında umumi bir fikir vermeyi hedefliyoruz. Haberlerimiz sıhhat ve orjinalitesine pek çok ehemmiyet vermekteyiz. Yayınlarımızın büyük kısmı orijinal haberlerdendir. Doğal olarak bu hususta daha birçok noksanlarımız ve devam ettirmede bunların ikmalî için elimizden geldiği kadar çalışmayı vazife bilmekteyiz.

Odamız bundan başka Türkiye'de Alman mallarına olan talepleri toplayıp on-on beş gün fazlalarla dağıttığı bültenler vasıtasıyla Almanya'daki üyemize bildirmekte bulunmuştur. Bu bültenlerimiz ve yayınlanan haberlerimiz sayesinde bazı firmaların Türkiye'de işler deruhde edebildiklerini memnuniyetle kayd eyledik. Bu hususta dahi noksanlarımızı tamamlamaya, memleketimizde tertib olunan tüm açık eksiltme ve satın alımlardan Almanya'daki üyelerimizi haberdar etmeye çalışacağız.

Mesaimizin mühim bir kısmı Türkiye'nin ekonomik durumu ve yasal mevzuatı hakkında sorulan sorulara cevap vermeye hasr eylemeğe mecbur olarak Türkiye kanunları, şartlar ve ekonomik durum hakkında mevcut bazı yanlış ve kötü anlamaları bu suretle ortadan kaldırmayı başarabildik. Bundan başka Alman üyemize Türkiye'de vekiller bulmağa ve iki memleket tacirleri arasında meydana gelen bazı ihtilâfâtın halline çalıştık. Odanın doğal

olarak en esaslı vazifesi Türk mahsulâtının ihracatını ve sürümünü arttırmak teşkil eder. Bu hususta aldığımız

Bu sayfada ülkelerin iktisadi gelişmişlik seviyelerinin istenilen seviyede olmaması bu gelişme seviyesini sağlayacak “kurumların” olmamasına bağlanmaktadır. Bildiğimiz üzere kurumlar bütün ülkelerin iktisadi büyümelerinin en önemli unsurlarıdır. Çünkü kurumlar, kullanmış oldukları kurumsal araçlar yardımıyla iktisadi performans üzerinde etkide bulunurlar. Bu bağlamda kurumlar “kurumların belirsizliğini azaltıp işlem maliyeti üzerinde etkili olarak iktisadi faaliyetlerin üretken olanlara yönelmesini sağlamayı politik rejimlerin, devletin piyasaya müdahalesinin ve mülkiyet haklarının korunması gibi kurumsal vasıtaların iktisadi performans üzerine etkilerini sağlamaktadırlar” (Biber, 2010: 1). Dergide Almanya ve Türkiye arasındaki iktisadi ilişkilerin mevcut durumu, geleceği hakkında son zamanlarda imzalanan Ticaret Anlaşması ve bu kararların uygulanabilmesi için kurumların oldukça önemli olacağına vurgu yapılmaktadır. Ticaret odası kurulması isteği de bu sebeple olmuştur. Almanya’da bir Türk Ticaret odası kurulması sonrasındaki 7 ay düşüncelerinin haklılığını ispatlamıştır. Odaya İzmir, Bursa, İstanbul, Tütün Tekel idaresi, vb. birçok itibarlı kurum kayıt olurken, AEG, Deutsche Levante Linie, Henschel....vb. önemli şirketler fahri üye olmuşlardır. Odanın kurulması sonrasında, üye sayısının da oldukça arttığı görülmektedir. Odanın kuruluşunda amaç üye sayısı olmayıp aşağıdaki başlıklar odanın kuruluş amacı olmuştur.

- 1- *Almanya ve Türkiye arasındaki iktisadi ilişkileri geliştirmek, güçlendirmek*
- 2- *Bu amaç için gerekli iktisadi, siyasi ve mali tedbirleri almak*
- 3- *Dergi Almanca ve Türkçe olarak her ay çıkarılmıştır.*
- 4- *Dergideki ele alınan haberlerin kaynağı ve doğruluğuna oldukça önem verilmiştir.*
- 5- *Yayınlar orijinal haberlerdir.*
- 6- *Türkiye’nin Almanya için önemli olan hammadde kaynakları, Türkiye’nin de Almanya’dan Talep ettiği mal grupları çeşitli bültenler aracılığıyla üyelere aktarılmıştır.*
- 7- *Her iki ülkenin oda açısından ve yapacağı işlemlerin sıhhati açısından yasal mevzuatları kanunları ve bunlarla ilgili sorunları çözebilmek için konusunda uzman her türlü bilirkişiye başvurulması amaç edinilmiştir.*

önlemler arasında mahsulatımız aleyhinde yapılan bir takım propagandalara karşı vaziyet almak, ihracat mallarımıza alıcı bulmak Alman yasal mevzuatı, gümrük vergileri ve piyasaları hakkında malumat vermek ve saireden ibaret olmuştur. Bu sahada ittihâz ettiğimiz en son tedbir biraz evvel gezdiğiniz nümune fuarının/sergisinin kurulmasıdır. Bu fuar henüz bir başlangıç hâindedir. Fakat ileride geliştirilmesi en esaslı gayelerimizden biridir.

Özet olarak İdare Kurulunuz odanın şimdiye kadar birçok hususta faydalı olabildiğini zannetmektedir. Doğal olarak yapılacak daha birçok şeyler bulunduğunu biz de idrak ediyoruz. Ancak istikbalden emin olduğumuz için işlerimizde muvaffak olacağımıza tam bir itimadımız vardır. Bu sahada sarfedilecek mesaimiz alâkadar mahfillerin desteklerinin önceden olduğu gibi devam etmesini rica eder ve odamızın kurulması ve geliştirilmesinde yardım ve himayelerine şükran borçlu olduğumuz Berlin Büyükelçisi Kemaleddin Sâmî Paşa hazretlerine şükranlarımızı sunmayı vazife biliriz.

Müteâkiben Berlin Büyükelçisi Kemaleddin Sami Paşa hazretleri söze başlayarak katılımcılara “hoşgeldiniz” dedikten sonra sonra Almanca olarak aşağıdaki konuşmayı yapmıştır:

Efendiler!

Almanya ile Türkiye arasındaki münâsebâtın ne derece dostâne olduğundan bahse lüzum görmüyorum. Son günlerde Hariciye vekilimizin gazetelerde yayınlanan bir mülakatı bu ciheti edebî bir şekilde ifade etmektedir. Belki gazetelerde görmüş olduğunuz şekilde Türkiye Hariciye Vekili Doktor Tevfik Rüşdü Bey Budapeşte’yi ziyareti esnasında icra eylediği bir mülakatta Türkiye ile sair memleketler arasındaki siyâsî durumu irdelerken Türkiye’nin Almanya ile olan münasebetlerinden bahsetmemiştir. Gazete muhabirinin bu konuda tafsilat vermesi yolundaki ricası üzerine Tevfik Rüşdü Bey “her iki memleket arasındaki münasebetlerin fevkalâde dostane olması o kadar tabiidir ki bu hususta fazla söz sarfına lüzum görmedim” demişlerdir. Kanaatime göre bu beyanat ile hakiki vaziyet tamamıyla tavsif edilmiş olmaktadır. Zira Almanya ile Türkiye arasındaki samimî münasebetleri herhangi bir surette ihlal edebilecek tek bir nokta bile mevcut değildir. Sırf İktisadî bir mahiyette bulunan bu münasebetler iki tarafın karşılıklı menfaatleri üzerine bina edilmiştir. Türkiye ilmen, fennen ve iktisaden milletlerin en ön safhalarında bulunan Almanya’dan pek çok faydeler görebileceğine tamamıyla inanmaktadır. Fakat Türkiye’nin dahi Almanya için iktisaden ne kadar büyük önem taşıdığı da açıktır. Almanya Hariciye Nazırı Mösyö Ştrezemann ile

yaptığım mülakatlarda çeşitli defalar dikkatini Asya'nın arz ettiği menfaatlere çektim, bir milyara ulaşmış olan nüfusu ve henüz sömürülmemiş geniş zenginlik kaynakları ve hadsiz hesabsız arazisiyle Asya Alman ürünleri için büyük ve emsalsiz bir tüketim sahasıdır. Halbuki Asya İktisatıyatına nüfuz edebilmek için Türkiye en kısa ve en uygun bir yoldur.

Biraz evvel söylediğim vechile Almanya ile Türkiye arasındaki münasebetler sırf İktisatî mahiyeti haiz olduğundan ben de memuriyetimi siyasî olmaktan ziyade iktisadî bir vazife olarak görüyorum. Vaktiyle elçiler buldukları memleketde yalnız nazırlar ve diğer siyasî şahsiyetler ile münasebette bulunurlardı. Şimdi bu vadide büyük bir devrim meydana gelmiştir. Bugün bir elçi her şeyden evvel vazife gördüğü memleketin mühim ekonomik mahfilleriyle temas etmek ve ikincil durumdaki ticarî meselelere bile dikkatini yöneltmek mecburiyetindedir. Zira kanaatime göre memleketler arasında mevcut dostluk münasebetlerini azamî surette güçlendirmek için iktisadî münâsebetlerin geliştirilmesi ve sağlamaştırılması gerekmektedir. Alman siyasî mahfillerinin ve bilhassa Almanya'nın

8- *Odanın en önemli işlemlerinden bir tanesi numune fuarının kurulması olmuştur.*

9- *Zaman zaman metinler içinde odanın gelişimine oldukça büyük yardımı dokunan Berlin Büyükelçisi Kemaleddin Sami Paşa hazretlerine tenekkürü (düşünce) de ihmal etmemektedir.*

Sayfa: 12

Türkiye Büyükelçisi Herr Nadolny cenablarının aynı fikir ve kanaatte bulduklarını görmekle pek ziyâde memnûn ve övünçlüyüm.

Fakat efendiler, şu gayelerin elde edilmesi ancak teşkilat sâyesinde mümkündür. Asrımızda teşkilat, yükselme ve gelişmenin en mühim en esaslı sebebini teşkil etmektedir. Görev mahallim olan Berlin'e ulaştığımda iki memleket arasındaki münasebetleri temin gayesini takib eden iki teşkilatın mevcudiyetini memnuniyetle gördüm. Bunlardan birisi *Alman-Türk Cemiyeti*, diğeri ise otuz senelik bir hayata mâlik olan *Berlin Türk Kulübü*'dür. Sırf kültürel ve toplumsal mahiyette bulunan bu iki müesseseye bir müddet sonra Frankfurt Türk-Alman Ticaret Odası eklenmiştir. İşbu müesseselerin mümkün olan derecede genişleme ve gelişmesini sağlamayı önemli vazifelerden saydım. Bir taraftan bunların kuvvet kazanmalarına çalışırken diğeri taraftan da harbden sonra tamamen değişmiş olan ihtiyaçları

karşılama uygun teşkilat meydana getirmek icab ediyordu. Bundan dolayı başlangıç olarak Almanya'ya eğitim için gelen tüm Türk gençlerini bir teşkilata bağlamak maksadıyla *Berlin Türk Talebe Cemiyeti*'nin oluşturulması, gerekse *Berlin Türk Kulübü*'nün genişletilmesi ve yeniden düzenlenmesi kendilerine daima müteşekkik bulunacağımız Alman dostlarımızın kıymetli yardımları sayesinde mümkün olmuştur.

Son zamanlarda bu müesseselere ilâve olarak Almanya'da *Türk Ticaret Odası* kurulmuştur. Bu ana kadar mevcûd olan müesseseler iki taraf arasında iyi münasebetler temin etmesi hasebiyle her ne kadar pek takdire şâyân bir faaliyet ortaya koymuşlarsa da mahiyetleri gereği olarak Türk ekonomik mahfillerinin katılım ve ortak çalışmasını arzu edilen derecede gerçekleştirememişlerdir. İşte Türk ekonomi çevrelerinin de alakasını uyandırmak, bu teşkilata dahil olmalarını temin etmek maksadıyla odaya şu anki şekli verilmiştir. Fakat Alman tâbiyetinde bulunan iktisat erbabının odamızın aslî üyesi olamamalarından Alman dostlarımızın katılım ve yardımlarına muhtaç bulunmadığımız neticesini çıkarmak tamamen yanlışır. Oda bilakis Alman üyelerinin bütün arzu ve tekliflerini daima dikkate almayı kendisine görev bilir. Fahrî üyelerin odanın işleri ve idaresi üzerine mümkün olduğu kadar etkili olmaları bizce pek ziyâde arzu edilen bir şeydir. İşte bu maksadla bugün Alman dostlarımızdan oluşan bir danışma kurulu oluşturulması teklîf edilmektedir.

Gayem, vazifeleri Almanya ve Türkiye arasındaki dostluk münasebetlerini sağlama ve güçlendirme olan çeşitli müesseseleri, bir çatı altında faaliyet gösterebilmeleri için birleştirmektir. Odaya karşı şimdiye kadar gösterilen alaka sürdüğü takdirde bu gayenin gerçekleşmesinin dahi mümkün olacağını zannetmekteyim. Bu maksadın gerçekleşmesi için oda dost ve yardımcılarının gün geçtikçe artmasının ve toplantıya katılmak suretiyle sonra Oda Genel Sekreteri Doktor Celal Bey söz alarak teklif edilen nizamname değişikliğinin gerekçesini şu suretle izah eylemiştir. Saygıdeğer katılımcıların odaya karşı ortaya koyacakları itimat ve güvenin devam eylesini temenni ederim.

Büyükelçi paşa hazretlerinin pek ziyada alkışlanan nutuklarından

Değiştirilmesi arzu edilen noktalar; bir danışma kurulu teşkili, mümtâz üyelik verilmesi yetkisinin idâre heyetine verilmesi, ayrılan idâre heyeti üyesi yerini yenisini seçmek için ihtiyat üye seçilmesinin usul kabûl edilmesi ve nizamnamede mevcut bir tercüme hatasının düzeltilmesi noktalarına özgüdür. Bir danışma heyeti teşkiline fahrî üyenin fikirlerinden daha ziyade istifade edilmesine imkân vermek için lüzum görülmüştür. Danışma Heyeti oda ile alakalı önemli meseleler hakkındaki değerlendirmelerini ve arzularını İdare Kurulu'na

bildirecek ve bu suretle aslî üye ile fahrî üye arasında daha sıkı ve daha verimli bir ortak çalışma imkânı elde edilmiş olacaktır.

Bu sayfada Türkiye Büyükelçisi Heri Nadanly de bu odanın kurulmasından duyduğu memnuniyeti açıklamıştır. İktisadi ilişkilerin düzenli bir şekilde olabilmesi için böyle bir kuruma ihtiyaç duymanın normal olduğunu açıklamıştır. Alman Türk Cemiyeti, Berlin Türk Kulübü sonrasında Frankfurt Türk-Alman Ticaret Odası da bu teşkilatların peşi sıra kurulmuştur. Bu kuruluşlara en son Almanya'daki Türk Ticaret Odası da eklenmiştir. Büyükelçi; bu çatı altında, görevim Almanya ve Türkiye arasındaki dostluk ilişkilerini sağlamak ve güçlendirmektir şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Büyükelçi aynı zamanda, danışma kurulunun oluşturulması, üyelikler, idare heyetinin görevleri, yedek üyelikler, nizamnamade tesbit edilen tercüme hatalarının düzeltilmesi gibi konulara da ayrıca değinerek gerekli işlemleri başlatmıştır.

Sayfa: 13

Hizmetleri geçen kimselere mümtâz üyelik verilmesi yetkisinin İdare Kurulu'na dahi bahşedilmesini talep eylemeye gecikmelere engel olmak ve odaya destek olanlara bu unvanı derhal verebilmek gayesi hedeflenmiştir. İdare Kurulu ihtiyat üye seçimine, her hangi bir suretle ayrılan bir üyenin Genel Kurul toplantısı yapılmasına lüzum kalmadan yerine yenisin seçilmesini temin için ihtiyaç hissedilmiştir. Türkçe nizamnamenin yedinci maddesinin ikinci satırındaki “ticaret mümessili” kelimesi Almanca nizâmname “ticaret ataşesi” diye tercüme edilmiştir. Halbuki ataşe ve mümessil/temsilci bir diğerinin aynı değildir ve düzeltilmesi gerekmektedir. Saygıdeğer heyetinizi bu önerileri kabul buyurmanızı rica ederim.”

Bunun arkasından önerilerin görüşülmesine geçilmiş, aslî üyelerden Halı Taciri Zakoto Efendi söz alarak Danışma Heyeti oluşturulması önerisini onaylamış ve bu sâyede aslî ve fahrî üyelerin bir diğeriyle daha yakından temas etmelerine imkan verilmiş olacağını söylemiştir.

Berlin Büyükelçisi Kemaleddin Sami Paşa hazretleri İdare Kurulunca ihtiyaz üye olarak yedi kişi seçilmesinin önerildiğini ve bunun ise pek fazla olduğunu beyan buyurmuşlardır. Evrak Şirketi Müdürü Oda İdare Kurulu üyesinden Mümtaz Fazlı Bey ihtiyât üyenin aslî üye adedinde seçilmesinin Türkiye Ticaret Odaları'nda usul olduğunu söylemiştir. Genel Sekreter Doktor Ömer Celal Bey ihtiyât üye seçilecek kimselerin sınırlı sayıda bulunması dolayısıyla ve bir de muamelelerin basitliği açısından ihtiyaz üye sayısının dört ve üçe indirilmesinin

uygun olacağı değerlendirilmesinde bulunmuştur. Neticede İdare Kurulunca önerilen yedi ihtiyât üye yerine yalnız üç üye seçiminin usul kabul edilmesine Genel Kurulca karar verilmiştir. İdare Kurulunca teklif edilen sair değişiklikler münakaşasız ittifakla kabul edilmiştir.

Genel Kurul kararıyla nizamnamede yapılan değişiklikler aşağıdaki şekildedir:

Nizâmnamede yapılması düşünülen değişiklikler:

1- Aşağıdaki maddeler nizamnameye ilave olunacaktır.

Madde 18- Birinci maddede açıklanmış tüm iktisadî meseleler hakkında Ticaret Odası'na görüş bildirmek ve istişarede/danışmalarda bulunmak üzere fahrî üye veya Türk ve Alman ekonomik ilişkileriyle alakalı mümtâz kimseler arasından bir Danışma Kurulu oluşturulur.

Madde 19- Adı geçen kurul üyesi Oda İdare Kurulu'nun oy çokluğuyla seçilir. Danışma Kurulu üyeleri de kendi aralarından birisini başkan seçerler.

Madde 20- Danışma Kurulu'nun toplantı tarihleriyle görüşme takvimi adı geçen kurulun başkanı tarafından tespit olunur ve üyesine tebliğ edilmek üzere Genel Sekreterliğe bildirilir.

Lüzum görüldüğü takdirde idare ve danışma kurulları birlikte toplanarak kararlar alırlar,

Bu gibi toplantılara fahrî başkan Berlin Büyükelçisi başkanlık eder.

2- Üçüncü maddenin birinci fıkrasına Genel Kurul kelimesinden sonra “veya İdare Meclisi” kelimeleri ilave edilecektir.

3- Birinci maddenin ikinci fıkrasında ikinci cümleden sonra bu cümleler ilave olunacaktır:

İdare Kurulu üyelerinden ayrılanların yerine yenisini seçmek üzere Genel Kurul tarafından üç ihtiyât üye seçilir. Bu üye Genel Kurul'da aldıkları oya göre İdare Kurulu'na dahil olurlar. Oyların eşitliği durumunda kura çekilir.

4- Nizamnamenin Almanca nüshasının yedinci maddesinin ikinci fıkrasındaki “Handelsattache” unvanı yerine Türkçe “ticaret mümessili/temsilcisi” kelimelerinin Almanca karşılığı olan “Handels delegierte” konulacaktır.

Bu sayfada genel kurul kararıyla yapılacak olan düzenlemeler aşağıda şu şekilde açıklanmıştır.

1-Danışma kurulu oluşturulması

2-Danışma kurulunun oy çokluğuyla seçilmesi

3-Genel kurul kelimesinden sonra “veya idare meclisi” kelimeleri ilave edilecektir.

4-Genel kuruldan ayrılan üyeler için yapılacakların belirlenmesi

5-Nizamnamede, Türkçe olan ticaret mümessili kelimelerinin Almanca karşılığı olan Handels delepierte konulması hazırlanmıştır.

Sayfa: 14

Almanya'nın yün ithalatı

“Türkiye Cumhuriyeti Hamburg Fahrî Şehbenderi Herr Volf’un yünlerimiz hakkındaki raporundan alıntıdır.”

Almanya dokuma sanayiinde takriben iki milyon insan çalışmaktadır. Bu derece geniş olan dokuma sanayiisini devam ettirebilmek için Almanya mühim miktarda ham madde ve yarı mamul maddeler (iplik) ithal eylemek mecburiyetinde bulunmaktadır. Bu maddeler arasında yün önemli bir yer işgal eder. Almanya’da üretilen yün miktarı yıllık ancak yirmi bin tona ulaşmış olduğundan ihtiyaçların geri kalanını ithal eylemek mecburiyeti mevcuttur. Üç sene zarfında Almanya’nın ithal ettiği yün miktarı aşağıdaki şekildedir:

1925 senesinde 161.925 Ton

1926 senesinde 175.308 Ton

1927 senesinde 191.034 Ton

Türkiye’den ithal edilen yün pek ehemmiyetsiz miktarda bulunmakta ve istatistiklere nazaran senede yüz tonu aşmamaktadır. Almanya’ya yün sevk eden en önemli memleketler; Avustralya, Arjantin, Cenûbî Afrika, İngiltere ve Fransa’dır. Aşağıdaki istatistik Almanya’nın yaptığı yün ithalatını çeşit itibarıyla göstermektedir:

Tablo 6. Almanya’nın yaptığı yün ithalatını çeşitleri

	Ton
Merinos, yıkanmamış	117.316
Merinos, kırılmadan yıkanmış	1.393,2
Merinos, kırıldıktan sonra yıkanmış	6.286,7
Melez, yıkanmamış	54.628
Melez, kırılmadan yıkanmış	1.835,3
Melez, kırıldıktan sonra yıkanmış	-

Yünleri en ziyade muteber olan koyunlar merinos koyunlarıdır. Bundan başka İspanya’nın Escorial negretti koyunları dahi yünlerinin nefasetiyle bilinmekteydiler. Merinos ile İngiltere’nin Lincolnschire koyunlarının bir araya getirilmesinden hâsıl olmuş olan melez koyunlar bazı hususatta merinos koyunlarının yerine kaim olmaktadır. Almanya, İngiltere ve

Belçika’da mevcut koyun nesilleri fennî usuller ile ıslah edilmiş olup yünleri yumuşaklık ve dayanıklılık itibarıyla asıl merinos yünlerinden üstün bulunmaktadır. Melez koyun bilhassa Avustralya’da yetişmektedir.

Uluslararası yün ticaretinde açık tasnifler ve kesin standartlar henüz mevcut değilse de teamül ile yün üreten memleketlerde üreticileri dikkate almaları gereken bazı tipler ve kaideler tespit edilmiştir. Almanya’nın yün ticaretinde Leipzig’de *Yün Tacirleri Birliği*’nin yün cinsleri hakkında koyduğu kurallar yürürlükte bulunmaktadır. Buna nazaran yünün nefâset/kıymet derecesi Latin harfleri ile gösterilir. A harfî merinos yünleri için kullanılır. AAA merinos yünlerinin en iyi cinslerinin işaretidir. Melez yünleri için E-B işâretleri kullanılır. Yünün nefasetine ölçüt olan rengi ve elyafının uzunluğudur. Rengi ne kadar beyaz, elyafı ne kadar uzunsa yün o derece makbuldür. Mahsulün kıvrıklığı dahi önem taşımaktadır. Bundan başka parlaklık, elastikiyet, dayanıklılık ve tekdüzelik dahi göz önüne alınır. Almanya’nın ithal ettiği yünlerin büyük kısmı yıkanmamıştır. Almanya’da yün yıkayan yirmi beş fabrika mevcuttur. Bunların bir kısmı yünün karbonize edilmesini (organsal pisliklerinin kimyevî usullerle yok edilmesi) dahi sağlamaktadırlar.

Almanya’da yün satışları belirli bir mevsime ait kalmayıp bütün sene içinde yapılır. Yünün koyunun sırtında bir sene bırakılmış olması gerekir. İlkbaharda kırılır. Güneydeki memleketlerde ilkbahar kuzey memleketlerinin sonbaharına tesadüf ettiği için

Türkiye-Almanya ilişkilerini tarih boyunca iki ülke hükümetleri ve vatandaşları açısından her yönüyle yüksek değere sahip olmuştur. Bu gerçek siyasi ve askeri ilişkilerde olduğu gibi, ekonomik ve ticari ilişkilerde de yadsınamaz bir olgudur. Öyle ki dünyada sınırdaş olmayıp çok güçlü ekonomik ve ticari bağlama sahip ender ortaklıklardan birisi olmuştur. (Kurt, s. 1-3). Bu bölümünde Almanya’nın yün ithalatı açıklanmıştır. Bu başlık altında Almanya’da Dokuma sanayinde yaklaşık 2 milyon kişinin çalıştığı açıklanmış ve bu Büyük Sanayi kolunun devam ettirebilmesi içinde Almanya’nın hammadde kaynaklarına gereksinim duyulduğu açıklanmıştır. Bu sayfada Almanya’nın ithal ettiği yün rakamları gösterilmiştir. Bu kapsamda da Almanya’ya yün ithalinde Türkiye’nin çok fazla önemli bir miktar barındırmadığı ama Arjantin, Fransa, Avustralya, Cenubi Afrika ve İngiltere’nin oldukça önemli miktarlarda yün ithal ettikleri açıklanmıştır.

İthal edilen yünler içinde, en fazla kabul edilen türler Merinos, İspanya’nın Escorial negretti koyunu yünleri, İngiltere’nin Lincolnschire koyunlarının yünleri olmuştur. Bu dönemde

uluslararası yün ticaretinde çok fazla kural ve standartlar olmasa da, yine de yün üreticileri bir takım mevzuatlara uymak zorunda kalmışlardır. Mesela Almanya'da, Leipzigde yün Tacirleri Birliği ve kurallarına uyulduğu açıklanmıştır. Yünün kıymet derecesi Latin harfleri ile gösterilmiştir. Mesela

A→Merinos yünü

AAA→Merinos yünlerinin en iyisi

E-B→Maliz yünleri

Bu sayfada ayrıca yünlerin satış zamanları ve ne gibi özelliklere sahip olması gerektiği de son 2 paragrafta anlatılmıştır.

Sayfa: 15

mahsulün Avrupa'da satışları kışın yapılır. Türkiye mahsulatı bilhassa Mart-Haziran ayları zarfında piyasaya gelmektedir. Türk yününün miktarca az olması ve uluslararası ticaretin gereklerine uygun olarak elde edilmeyip birçok yabancı maddeleri içerir bulunması önemli miktarda muameleler yapılmasına imkan bırakmamakta ve elde edilen fiyatlar da pek aşağı bulunmaktadır. Uzmanların açıklamalarına göre yünlerin Türkiye'de yıkandıktan sonra ihraç edilmeleri daha yararlı olacaktır. Yıkamış Anadolu yünlerine talep mevcuttur.

Almanya'ya tiftik hemen hiç ihraç edilmemektedir. Alman dokuma sanayiisi muhtaç bulunduğu tiftik ipliklerini İngiltere'de Bradford'dan getirtmektedir. 1926/27 senelerinde ithal olunan tiftik ipliklerin miktarı aşağıdaki şekildedir:

1926 senesinde 1.270.700 kilogram

1927 senesinde 1.964.000 kilogram

EKONOMİ HABERLERİ

Almanya'nın ekonomik durumu

Ticaret antlaşmaları

Litvanya ile ticaret antlaşması

Berlin'den 30 Ekim tarihinde Litvanya ile Almanya arasında bir ticaret, seyr u sefer ve konsolosluk antlaşması yapılmıştır. Her iki hükümet bir diğ erinin gelen-giden mallarına en ziyade izin verilen millet muamelesi yapmayı kabul etmektedir. Bununla beraber işbu antlaşmada iki tarafın gümrük vergileri konsolide edilmemiştir.

Yugoslavya ile tamamlayıcı/ek bir antlaşma

Ekim'de Prag şehrinde Yugoslavya ile Almanya arasında 1927 tarihli ticaret antlaşmasını tamamlayan bir ticâret antlaşması yapılmıştır. Almanya Yugoslavya'dan ithal olunan mısırın yüz kilosundan aldığı iki buçuk mark vergiyi darı için de geçerli kılmıştır. Yugoslavya ise Almanya'dan gelen kadife hususunda bazı müsaadelerde bulunmuştur. İki taraf, antlaşmayı tasdikinden evvel dahi uygulamaya koyma hakkını muhafaza eylemişlerdir.

Macaristan ve Avusturya ile ticaret antlaşmaları görüşmeleri

Macaristan'la 29 Ekim'de Budapeşte'de antlaşma yapılması için görüşmelere başlanmıştır. Berlin'de Avusturya ile görüşmelere devam edilmektedir. İki hükümet arasında muhtelif tarihlerde yapılan anlaşmalar birleştirerek kapsamlı ve tek bir ticâret antlaşması vücuda getirmeye çalışılmaktadır.

Lehistan ile görüşmelerin kesilmesi

Lehistan ile üç seneden beri devam eden ve her an sonuçlanması ümit edilmekte bulunmuş olan görüşmeler yine kesilmiştir. Görüşmelerin kesilme sebebi Lehistan'dan Almanya'ya yapılacak olan domuz ve kömür ithalatı için tespit edilmiş olan kontenjanın arttırılmasına Almanya tarafından onay verilmemesidir.

Siyam ile ticaret antlaşmasının yürürlüğe konulması

Siyam ile Almanya arasında 7 Nisan 1927 tarihinde imza olunan ticaret antlaşması tasdîknâmeleri 24 Ekim

Sayfa 15'de Güneybatı memleketlerinde ilkbahar kuzey memleketlerinin sonbaharına tesadüf ettiği için mahsülün Avrupa'da satış işlemlerinin kışın yapıldığı açıklanmıştır. Türkiye'nin yün ithalinde Almanya yünlerinin yikanmış olması tekrar etmekte olup, yikanmış Anadolu

yünleri daha makbüldür.

Adı geçen sayfanın II. başlığında Ekonomi Haberleri yer almaktadır. Burada Almanya'nın Ekonomik ilişkileri içinde Litvanya, Yugoslavya, Macaristan ve Avusturya, Lehistan ve Siyam ile yapılan ticaret antlaşmaları ve konu içerikleri de gelen-giden mal; darı, mısır, kadife, domuz, kömür ithalatı, ...vb. ürünler ifade edilmiştir.

Sayfa: 16

1928 tarihinde Bangkok'da teati edilmiş ve antlaşma bu tarihten itibaren yürürlüğe girmiştir.

Almanya ile Romanya arasındaki malî görüşmelerin neticelendirilmesi

Almanların harbden evvel Romanyalılar tarafından Reisen Bank'a vâki' olan mevduatı tesviye etmekten geri durmaları ve Romanya'da ihraç ettikleri banknotların karşılığını ödememeleri dolayısıyla iki hükümet arasında dokuz seneden beri mevcut olan malî anlaşmazlıkların çözümü için cereyan eden görüşmeler bu kere sonuç vermiştir. İki taraf arasında akdolan antlaşma gereğince Almanya Romanya'ya dört taksitte 75,5 milyon mark ödeyecektir. İlk taksit olarak 30,5 milyon mark verilecek, paranın geri kalanını on beşer milyonluk senelik taksitler ile tesviye olunacaktır.

Romanya buna karşılık olarak Almanya'da bulunan Romanya borç tahvillerinin valorize edilmesini kabul etmiştir. Romanya'nın parasının istikrarını temin maksadıyla akdedeceği borçlanmaya Alman bankaları dahi katılacakları gibi her iki hükümet arasında bir ticaret antlaşması da akdolanacaktır.

Sergi ve Panayırlar

Leipzig Sonbahar Sergisi'nin neticesi

Geçen nüshamızda Leipzig sonbahar sergisi hakkında yayınlanan bir fıkroda bu sene Eylül'de tertib edilen panayırın verdiği neticelerin memnuniyet verici olmaması dolayısıyla bazı Alman mahfillerinde sonbahar sergisinin külliyen ilgası yolunda bir cereyan mevcut bulunduğundan bahsediliyordu. Yayınımız üzerine Leipzig Sergisi Müdüriyeti'nden aldığımız sonbahar sergisinin lüzumundan bahseden cevabı özet olarak yayınlıyoruz:

“Leipzig Sonbahar Sergisi, Almanya ekonomisinin çok gerekli bir parçası halini almıştır. İlgâsının Alman sanayisini pek ziyâde zarara uğratacağına şüphe edilmemelidir. Asırlardan beri mevcut olup Alman İktisatına büyük istifadeler temin etmiş bulunan bu kurumu geçici eğilimlere kapılarak yıkmak çok yanlış olacaktır.

Sergiye katılan firmaların sayı olarak azaldığı hiçbir suretle iddia olunamaz. Leipzig Sonbahar Panayırı’nda sergilenen kurumların sayısı senelerden beri sekiz bini aşmaktadır. Yabancı ziyaretçilerin sayısı ise aşağıdaki gibi istatistiklerden görüldüğü şekilde gittikçe artmıştır.

1924 senesinde	09.000 ziyaretçi
1295 senesinde	09.200 ziyaretçi
1926 senesinde	09.405 ziyaretçi
1927 senesinde	12.145 ziyaretçi
1928 senesinde	12.710 ziyaretçi

Güney memleketlerden ve bilhassa Güney Amerika’dan gelen ziyaretçiler mevsim kendilerine daha uygun geldiği cihetle sonbahar panayırını ilkbahar sergisine tercih etmektedirler.

Sonbahar Panayırı’nın ortadan kaldırılmasının neticesi yabancı memleketlerde tertib edilen panayırları takviye etmek ziyaretçilerin Leipzig Sergisi’nde Almanlara vermekte oldukları siparişleri yabancı memleketlere terk etmek olacaktır. Zira yapılan inceleme sonucunda Leipzig sonbahar sergisinde yabancı memleketlerden birçok siparişler alındığı ve sergi akabinde ihracatın arttığı anlaşılmıştır. Birçok sanayi şubeleri feryad etmekte ve sene sonu

Bu sayfada Almanya ve Romanya arasında uzun zamandan beri devam eden ve yaklaşık 9 yıldır var olan mali anlaşmazlıkların çözümü için cereyan eden görüşmeler ve sonuçları verilmiştir. Almanya, Romanya’ya dört taksit halinde 75.5 milyon Mark ödemeyi kabul etmiştir. Bu sayfada ayrıca Leipzig sonbahar sergisi hakkında da açıklama yer almaktadır.

‘Eski bir geleneğe sahip olan Alman fuarları ortaçağın ilk zamanlarında insanların ticaret yapmak için toplandıkları pazarlarda doğup gelişmiştir. Fuarlar bu dönemlerde prenslerin himayesinde bulunmuştur. Mesela imparator II. Fredrich 11 Temmuz 1240 tarihinde Frankfurt/Main kentine fuar imtiyazını vermiş ve fuara gelen tacirler himayesi altına almıştır. 1165 yılında mevcut olan pazarlardan doğan Leipzig fuarı, daha Sonraki altın çağını imparator Maximillion’ın 1507’de tanıdığı imtiyaza borçludur. (Kurt, 2005)

Leipzig sonbahar panayır Almanya’da en önemli ve en etkiler pazarlama imkanlarından birini oluşturmuştur. Çünkü bu pazarlarda “heykel, testi, porselen, mermer çeşitli çelikler kristal, gümüş şarap, bira tohumları, müzik aletleri, ziynet eşyaları, nadide eşyalar” arz edilmektedir.

Bu panayırlar sadece zenginlerin dikkatini çekerken, sergilerinde sayısı gün geçtikçe artmaktadır. ‘Bu sergiye Avrupa’nın her yerinden müşteriler gelmektedir. Amerika, Fransa sergilere oldukça büyük bir ilgi göstermektedirler. Bu iki ülke sürekli bu pazarlarda büyük siparişlerde bulunmaktadır. Bu sebeple bu pazarlar Almanya’nın ticaret merkezi konumundadır (Nazır, 2010: 101-102).

Bu sayfada Leipzig sonbahar sergisinin sonuç hakkında bilgi verilmiştir. Bu serginin Almanya açısından önemi açıklanarak kaldırılmasının ülkenin iktisadi yaşamı açısından oldukça problem yaratacağı ifade edilmiştir. Ayrıca dergide bu sayfada yabancı ziyaretçilerin sayılarının okuyucuya aktarıldığı görülmektedir. Bu serginin yani sonbahar sergisinin kapatılması demek Almanlara verilen siparişlerin yani Alman ihracatının büyük çoğunluğunun artık yabancı memleketlere bırakılması demek olacaktır.

Sayfa: 17

satışlarının arefesinde bulunması hasebiyle sonbahar panayırlarına ilkbahar sergisinden daha ziyade kıymet atfetmektedirler. Bu vaziyet karşısında Leipzig Sergisi alakadarlarının son günlerde sonbahar panayırının ilk sergisi derecesinde önem taşıdığı yolunda almış oldukları karâr gayet doğal görülmelidir.

Viyana’da sonbahar sergisi

Bu kere Eylül ayında tertib edilen Viyana Sonbahar Sergisi, diğer panayırlarda gösterilmesi mutad olmayan bazı yenilikler içermesi dolayısıyla dikkate değer olmuştur. İlk defa olmak üzere bu sergide bir limanlar sergi alanı/fuarı vücuda getirilmiştir. Modeller ve haritalar muhtelif Avrupa limanlarının fennî tesisat ve doğal durumlarıyla diğer hususiyetleri gösterilmiştir. Limanlar sergisine yalnız Fransa, İtalya, Belçika, Yugoslavya ve Danzig hükümetleri katılmışlar ve bu suretle limanları için son derece etkili propaganda yapmaya muvaffak olmuşlardır. Alman gazetelerinde Alman limanlarının neden sergide temsil

edilmedikleri ve hangi sebep dolayısıyla rakib memleketlerin istifade ettikleri bu propaganda araçlarından istifade edilmediği sorulmaktadır.

Sergide dikkat çeken diğer bir cihet Yunanlıların korint üzümü için yaptıkları geniş ölçüdeki propaganda olmuştur.

Berlin’de uçak sergisi

Ekim ayında açılan uçak sergisi tam manasıyla bir mükemmeliyet göstermektedir. Sergide uçak sanayiinin tüm gelişim safhaları vâkıfâne bir surette gösterilmiştir. Almanlardan başka sergiye on sekiz millet katılmıştır.

Frankfurt sergisi

Frankfurt sonbahar sergisi sonuçlarından Alman ekonomi mahfilleri genellikle memnundurlar. Döşeme, meşin, mutfak ve ev malzemeleri firmaları önemli miktarda siparişler almaya muvaffak olmuşlardır. Yabancı memleketler ve bilhassa Hollanda, İsviçre ve Balkan memleketlerinden birçok ziyaretçi gelmiştir.

Viyana’da Avusturya ihracat malları için daimî bir nümune fuarı/sergisi

Viyana’da Avusturya ihracat malları için daimî bir nümune fuarı/sergisi kurulacaktır. Bu fuarın kurulmasından maksad kısa bir müddet Viyana’da kalmak üzere gelip çeşitli müesseseleri incelemeye vakti olmayan müşterilere talep ettikleri malların çeşitleri ve üreticileri hakkında süratle genel bir fikir verebilmektir. Fuar için beş katlı bir bina satın alınmıştır. Herkese açık bulundurulmayıp yalnız alakadarlara tahsis edilecek olan sergi 1929 senesi başlangıcında açılacaktır.

Gümrük ve taşıma meseleleri

Amerika'dan arpa getirilmesinin sınırlandırılması

Amerika'dan hayvan gıdası olarak Almanya'nın ithal ettiği arpanın hayvanlara zarar verici sonuçları görüldüğü için Teksas, Kansas, Oklahoma ve Ontaryo hükümetlerinden gelen mallardan gayri bilumum arpa ithalatına ancak mahsulün sağlığa zararlı olmadığı anlaşıldıktan sonra müsaade edilmesi hakkında bir nizamname çıkarılmıştır. Bu nizâmname 15 Kasım'dan itibaren geçerlidir.

Viyana'da sonbahar sergisi hakkında bilgi verilmiştir. Bu serginin diğer sergilerde olmayan birtakım özellikler sebebiyle dikkat çektiği görülecektir. Dikkat çeken konular ise;

1- Limanlar sergi alanı ilk defa yapılmıştır

2- Çeşitli modeller ve haritalarla limanlar gösterilmiştir.

3- Ayrıca bu sergiden Yunanlıların korint üzümleri için yapmış oldukları propaganda da önem arz etmiştir.

Berlin'de uçak sergisi başlığında, 18 ülkenin bu sergiye katılarak, uçak sanayinin bütün gelişim safhaları net bir şekilde gösterilmiştir.

Frankfurt sergisi başlığında, Almanya'nın Döşeme, Meşin, Mutfak ve ev malzemeleri firmaları önemli miktarda siparişler almıştır. Bu sergiye Hollanda, İsviçre ve balkan ülkelerinden birçok ziyaretçi geldiği anlatılmıştır.

Viyana'da Avusturya ihracat malları için daima bir numune fuarı başlığında ise, kurulan bu sergiyle, Viyana'ya ziyarete gelip çeşitli konuları yeterince inceleme vakti olmayan müşterilere talep ettikleri mal grupları ve üreticileri hakkında kısa sürede bilgi vermek olduğu anlatılmıştır.

Gümrük ve taşıma meseleleri konusunda ise, Amerika'dan arpa getirilmesinin sınırlandırılması açıklanmıştır. Teksas, Oklahoma ve Ontaryo hükümetlerinden gelen arpanın sağlığa zararı dokunmadığı tesbit edildiği takdirde ithalatı yapılmalıdır şeklinde açıklama yapılmıştır.

Sayfa: 18

Şeker vergisinin arttırılması

Şekerden alınmakta olan 15 mark verginin 20 marka çıkarılması için şeker üreticileri hükümete müracaat etmişlerdir. Bununla birlikte bu konuda henüz bir karar alınmamıştır.

Alman trenlerinde Türk ürünleri için indirimli tarife

1 Kasım 1928 tarihinden itibaren Alman limanlarından içeriye sevk edilen bazı ithalat malları için 188 numaralı fevkalade tarife uygulanmaktadır. Bu tarifeye tâbi maddeler arasında; tütün, fındık, incir, kuru üzüm, palamut ve saire mevcuttur. Hamburg'dan Leipzig'e naklolunan kuru üzümün yüz kilosundan alınan ücret 4,06 marktan, 3,6 marka indirilmiştir. Aynı mahsulün Hamburg'dan Kolonya'ya nakliyat fiyatı yüz kilo başına 4.47 marktan 1,40 marka indirilmiştir.

Dünya ekonomisi ve uluslararası ticarî meseleler

Kat kat vergilendirilmeye engel olmak üzere Milletler Cemiyeti İktisat Komitesi'nin kararları

Cenevre'de kat kat vergilendirmeye engel olmak üzere Ekim ayının sonunda bir uluslararası konferansı yapılmıştır. Bir şahsın muhtelif hükümetler tarafından iki defa aynı vergiye tâbi tutulmasının önüne geçmek maksadıyla devletler arasında yapılacak antlaşmalara esas olmak üzere altı antlaşma modeli tespit edilmiştir.

Bu modellerden her birinde, yabancı bir memleketde emlakı olan veya bir servete miras yoluyla ulaşmış olan bir şahsın bu memlekette mi yoksa oturdukları yerlerde mi vergiye tabi tutulacağı hususu çeşitli surette düzenlenmektedir. Hükümetler ihtiyaçlarına göre antlaşma tiplerinden birini seçeceklerdir. Kongrenin kararlarına göre daimî bir uzmanlar kurulu oluşturulacak ve bu kurul senede iki üç defa toplanıp işleri inceleyecektir.

Brüksel'de kod kongresinin sonuçları

Brüksel’de uluslararası telgraflarda kullanılacak kodları düzenlemek üzere Eylül ayında yapılan konferans aşağıdaki kararları almıştır:

1) On harfli kod kelimeleri kullanılmasına önceden olduğu gibi müsaade edilecektir. Ücretleri arttırılmamıştır. Kod kelimesinin telaffuzu mümkün olup olmadığı bundan böyle icab etmemekte, yalnız üç sadalı harf içermesi lazım gelmektedir.

2) 5 harfli kod kelimeleri istenildiği şekilde yani sadalı veya sadasız harflerden oluşmak üzere kullanılabilir. Beş harfli kelimelerin ücreti, on harflilerin ücretinin %66-%73’ü oranındadır. Ancak beş harfli iki kod kelimesinin birleştirilip on harfli bir kelime vücuda getirilmesi yasaktır. 1 Kasım 1928 tarihinden itibaren bu hükümler yürürlüğe girmiştir.

Berlin’de Alman, Lehistan ve Çekoslovak şeker üreticilerinin kongresi

Berlin’de 1 Eylül 1928 tarihinde Alman, Lehistan ve Çekoslovak şeker üreticileri arasında yapılmış

Şeker vergisinin artırılması konusunda, şekerden alınan 15 mark verginin 20 marka çıkarılması için üreticilerin hükümete başvuruları anlatılmıştır. Alman trenlerinde Türk ürünleri için indirimli tarife başlığında ise, ithal ürünleri için 188 numaralı olağanüstü tarifelerin uygulanmış olduğu açıklanmıştır. Ürün grupları olarak, fındık, tütün, palamut, incir, kuru üzüm,vb. ürünler tanımlanmıştır.

Aynı sayfada Dünya Ekonomisi ve Uluslararası meseleler de yer almaktadır. Bu sayfada bu bağlamda ele alınan ilk konu, kat kat vergilendirmeye engel olmak amacıyla milletler cemiyeti iktisat komitesinin kararları olmuştur. Bu başlıkta özellikle düzenlenen uluslararası konferansta, bir takım kararlar alınmıştır. Kişilerin, çeşitli hükümetler tarafından iki kez ayrı vergiyle tabi tutulmasının önüne geçilmek istenmesi ve ya da başka bir ülkede emlakı olan veya kendine servet kalan insanların buldukları ülkelerde mi yoksa işlem yapacakları ülkelerde mi vergilendirilmesi gerektiği konusuna çözüm getirilmeye çalışılmış ve 6 anlaşma modeli bu kongrede belirlenmiştir

Brüksel’de kod kongresinin sonuçları başlığında ise uluslararası telgraflarda kullanılacak

olan kodlar hakkında çalışmalar yapılmıştır. 5 ve 10 harfli kodlamalar ve ücret uygulamaları açıklanmıştır. Berlin’de Alman, Lehistan ve Çekoslovak şeker üreticilerinin kongresi başlığında ise, şeker üreticileri arasında şeker kongresinin yapılmamasının sebebi anlatılmıştır

Sayfa: 19

konferansta Ekim’de toplanması düşünülen Uluslararası Şeker Kongresi’nde birçok mühim şeker üreticileri temsil edilmeyecekleri için Alman, Lehli ve Çekoslovakların dahi temsil edilmemelerine karar verilmiştir. Bu suretle Uluslararası Şeker Kongresi’nin yapılmasına imkân kalmamıştır.

Amerika’nın afyon antlaşmasına katılmaktan geri durması

Amerika Hükümeti Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliği’ne gönderdiği bir notada uluslararası antlaşma hükümlerine, afyon suiistimallerinin önüne geçmek için yeterli görmediğinden dolayı adı geçen antlaşmaya katılmaktan geri durduğu fakat tüketimin azaltılması ve suiistimallerin engellenmesi için her türlü önlemlerin alınmasına hazır olduğunu bildirmiştir.

Komşu memleketlerin ekonomisi

Yunanistan ve Sırbistan arasında “Selanik Serbest Mıntıkası” hakkında alınan kararlar

Mösyö Venizelos’un Belgrad’ı ziyâreti esnasında Yunanistan ile Yugoslavya arasında “Selanik Serbest Mıntıkası”nın Sırp tarafında kullanım şekli hakkında bazı tamamlayıcı ek kararlar alınmıştır. Bu kararlara göre Selanik Serbest Mıntıkası yalnız Yugoslavya’nın transit ticaretine hasredilmiştir. Sair memleketlerden gelen ve sair memleketlere gönderilen mallar bu mıntıkadan sevk edilemez. Serbest mıntıkada malların manipüle edilmesine müsaade edilmişse de fabrikasyon ve mühim miktarda imalata izin verilmemiştir. Mıntıkanın tüketimine mahsus olup vergisiz ithaline müsaade edilen mahsulat mıntika ihtiyaçları için lazım olan miktarı hiçbir suretle aşmayacaktır.

Yunanistan'da yapay ipek üretiminin geniş alanlara yayılması, çoğalması

Yunanistan'da yapay ipek üretimiyle uğraşan *Societe pour la fabrication de la soie artificielle* şirketin on milyon drahmiden oluşan sermayesi İngiliz lirasına çevrilerek 67.000 sterlin olarak tespit edilmiştir. Üretimi günde 250 kilogramdan 600 kilografa çıkarılmıştır. Fabrika şimdilik yalnız iplik üretmektedir. Bu ipliklerden çorap ve kumaş gibi dokuma üretimini sair müesseseler yapmaktadırlar.

Bulgaristan'da sulama faaliyeti

Meriç Ovası'nın sulanması için Bulgar Ziraat Nezaretî bir kanun layihası hazırlamıştır. Bu layihaya göre iki yüz altmış bir buçuk milyon levaya ulaşacak olan masrafların yüz milyonunu hükümet ödeyecek ve geri kalanı alakalı arazi sahiplerinden alınacaktır. İşe başlayabilmek için Ziraat Bankası'nın bir istikrâz akdeylemesi tasavvur edilmektedir. İki Amerikan grubunun sulama işinin yerine getirilmesi yolundaki teklifleri fâhiş görüldüğü için reddedilmiştir.

Bulgaristan'da eski tütün stoklarının imhası

Maliye Nezâretî'nin bir emri üzerine Bulgaristan'da eski seneler mahsulatından kalma tütün stoklarının imhasına başlanmıştır. Halkın neticesiz bir takım spekülasyonlara kapılmasına engel olmak için satılmalarına imkan olmayan mahsullerin imhası uygun görülmüştür.

Amerika'nın Afyon anlaşmasına katılmaktan geri durması konusunda da afyon suiistimallerinin önüne geçilmesi konusunda Tedbirler alınması istenmektedir.

Komşu ülkelerin Ekonomisi başlığında ise, önce Yunanistan ve Sırbistan arasında Selanik serbest mıntıkası hakkında alınan kararlar doğrultusunda, Selanik serbest mıntıkası sadece Yugoslavya'nın transit ticaretine bırakılmıştır. Yani diğer memleketlerden gelen ya da giden hiçbir emtia (mal) bu mıntıkada işlem görmeyecektir.

Yunanistan'da yapay ipek üretiminin geniş alanlara yayılması, çoğalması başlığında ise, societe pour la fabrication de la soie artiçielle isimli şirketin sermayesi hakkında bilgi

verilerek günlük üretimin 600 kg'a çıkarıldığı ve sadece iplik üretimi yaptığı açıklanmaktadır. Bulgaristan'da sulama faaliyeti konusunda ise, Bulgar Ziraat Nezaretinin bir kanun lahiyası hazırladığı ve 261,5 levaya ulaşacak olan masrafların 100 milyonun Devletin ödeyeceği, kalanın da arazi sahiplerinin ödeyeceği açıklanmıştır. Bulgaristan'da eski tütün stoklarının imhası konusunda ise, Bulgaristan'da eski dönemlerden kalan eski tütünlerin hepsinin imha edilmesi ve halkın eski ürünler hakkındaki olumsuz spekülasyonlardan etkilenmemesi için bu işlemi yaptıkları açıklanmıştır.

Sayfa: 20

Bulgaristan'ın borçlanması

Beş milyon İngiliz Sterlin'ine ulaşacak olan Bulgar borçlanması görüşmeleri neticelenmiştir. Bulgaristan'ın bu suretle eline geçecek olan paranın bir milyon beş yüz bin lirası Bulgaristan Devlet Bankası'na, beş yüz bini Ziraat Bankası'na, yüz elli bini Merkezî Kooperatif Bankası'na, bir milyon iki yüz elli bini şimendiferlere, bir milyon yüz bini hazineye, beş yüz bin lirası da zelzelenin sebep olduğu zararların tazminine tahsis edilmiştir. Bulgaristan bu borçlanmayı yapabilmek için önemli müsaadelerde bulunmak mecburiyetinde kalmıştır. Devlet Bankası müstakil bir anonim şirket haline dönüştürüldüğünden idaresinde bundan böyle hükümet etkili olamayacaktır. Banka hükümete altı yüz milyon levadan fazla kredi veremeyecek, muameleleri Birleşmiş Milletlerce tayin edilen bir müşavir tarafından kontrol edilecektir. Bulgaristan'ın gümrük gelirleri borç faizlerine teminat olarak gösterilmiştir. Bulgaristan Hükümeti 1928/29 senesi bütçesinin 6.700 milyon ve 1929/30 senesi bütçesinin milyon levayı aşmayacağını taahhüd etmiştir. Borçlanmanın cüzî olması dolayısıyla Bulgar ekonomisinin genel durumu üzerine çok önemli etkisi olmayacağı ümit edilmektedir. Bununla birlikte yakında on milyon İsviçre frankı sermaye ile bu sene kurulan edilen Hipotek Bankası için dört milyon sekiz yüz bin franklık yeni bir borçlanma anlaşması yapması düşünülmektedir. Bu da gerçekleşirse ekonomik durumun iyileşeceği beklenmektedir.

Sayfa 20'de Bulgaristan'ın borçlanması konusunda yapılan müzakereler neticesinde 5 milyon İngiliz Sterlin'ine varacak olan Bulgar borçlanması görüşmeleri bir sonuca bağlandığı belirtilmiştir. Böylece Bulgaristan'ın eline geçecek olacak paranın bir milyon yüz bin Sterlin'ini Bulgaristan Devlet Bankası'na, beş yüz bini Ziraat Bankası'na, yüz elli bini Merkezi Kooperatif Bankası'na bir milyon iki yüz elli bini şimendiferlere (demir yoluna), bir

milyon yüz bini hazineye, beş yüz bin lirası ise depremin neden olduğu zararların karşılanmasına ayrılmıştır. Öyle ki Bulgaristan bu borçlanmayı yapabilmek için önemli ölçüde tavizlerde bulunmak zorunda kalmıştır. Devlet Bankası bağımsız bir anonim şirket haline dönüştürülmesi hasebiyle idaresine bundan sonra devlet müdahale edemeyecektir. Ayrıca Banka, hükümete altı yüz milyon levadan (Bulgaristan'ın para birimi) fazla kredi veremeyecek, işlemler ise Birleşmiş Milletler tarafından görevlendirilen bir müşavir tarafından kontrol edilecektir. Bulgaristan'ın gümrüklerde elde ettiği gelirler de borç faizlerine teminat olarak gösterilmiştir. Bunların yanı sıra Bulgaristan Hükümeti 1928/29 senesi bütçesinin 6.700 milyon ve 1929/30 senesi bütçesinin ise 7.200 milyon levayı aşmayacağına söz vermiştir. Yapılan bu borçlanmanın az bir miktar olmasından dolayı Bulgar ekonomisinin genel durumu üzerine önemli ölçüde etki etmeyeceği düşünülmektedir. Hatta yakın bir zaman dilimi içinde yaklaşık olarak on milyon İsviçre frankı sermaye ile bu sene kurulan Hipotek Bankası için dört milyon sekiz yüz bin franklık yeni bir borçlanma anlaşması yapması düşünülmektedir. Yukarıda sözü edilen durumun gerçekleşmesi durumunda ise içinde bulunulan ekonomik buhranın iyileşmesi düşünülmektedir. Görülmektedir ki Bulgaristan aldığı bir takım borçlanmalar sayesinde içinde bulunduğu iktisadi durumu düzeltmek istemektedir ve bu doğrultuda yaptığı müzakereler sonucunda önemli miktarda borç almıştır.

Romanya'nın borçlanması

Ley'in kıymetini tespit için Romanya'nın akdeylemek istediği borçlanma hakkındaki görüşmeler anlaşıldığına göre henüz sonuçlanmamıştır.

Bank de Paris ve Amerikalı Blere Company müesseselerinin aracılık ettiği bu borçlanma hakkında son zamanlarda pek birbirine zıt haberler gelmektedir. İstihbaratımıza göre Romanya'ya borçlanacağı paraya mahsuben şimdilik 12 milyon dolar ödeme yapılmıştır. Borçlanmanın gerçek miktarı henüz belli değildir.

Bu sayfa da ayrıca borçlanması hususunda Ley'in (Romanya'nın para birimi) değerini tespit etmek için, Romanya'nın sözleşme istediği borçlanma konusundaki müzakerelerin sonuçlanmadığı anlaşılmıştır. Öyle ki Bank de Paris ve Amerikalı Blere Company kurumlarının ön ayak olduğu bu borçlanma hakkında özellikle son zamanlarda birbirine zıt haberler gelmektedir. Bizim tespitlerimize göre Romanya'nın borçlanacağı para

hesaplanarak şimdilik yaklaşık olarak 12 milyon dolar ödeme yapıldığı görülmüştür. Fakat borçlanmanın gerçek miktarının ne kadar olduğu konusu henüz tam olarak belli değildir. Romanya'nın borç para almak ve bunun kayıt altına almak istediği görülmektedir. Borç para almıştır lakin net olarak miktarı bilinmemektedir.

Irak Hükümeti'nin borçlanması

Bağdad'ın kuzeyindeki şimendiferlerin inşası için ve Dicle Nehri üzerinde bir köprü yapılması için Irak Hükümeti 2,1 milyon İngiliz Sterlin'ine ulaşan olan bir borç antlaşması yapmıştır. İngiltere Maliye Nezâreti'nin bu borçlanmaya onay vermesi üzerine yüzde beş gibi düşük bir faiz ile akdi mümkün olmuştur.

Irak Hükümeti, İngiltere'den Bağdad'ın kuzeyindeki tren yolu inşası için ve Dicle Nehri üzerinde bir köprü yapmak için 2.1 milyon İngiliz Sterlin'ine varan bir borç sözleşmesi yapıldığı görülmektedir. Irak Hükümeti'nin talep ettiği bu borç ancak İngiltere Maliye Nezaretinin söz konusu borçlanmaya onay vermesi sonucunda yüzde beş gibi düşük bir faiz miktarı ile anlaşması mümkün olmuştur.

Yeni İran Devlet Bankası

Yeni İran Devlet Bankası 8 Eylül'de faaliyete başlamıştır. Tamamen devlete ait bulunan sermayesi iki milyon tümen olup yüzde kırkı ödenmiştir. Hükümet bundan böyle gelirini eski İran Bankası'na yatırmayıp bu müesseseye yatıracaktır. Devlet Bankası'nın idare kurulu dört kişiden oluşmuştur. Müdürü Dr. Kurt Lindenblatt namında bir Alman'dır.

İran'ın, uzun zamandır bir banka kurma düşüncesinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda Yeni İran Devlet Bankası 8 Eylül tarihinde faaliyete başlamıştır. Bu bankanın sermayesi tamamen devlete aittir. Sermayesi ise iki milyon tümen olup yüzde kırkı ödenmiştir. Ayrıca hükümet bundan sonra varidatını (gelirini) eski İran Bankası'na yatırmayıp bu bankaya yatıracaktır. Devlet Bankası'nın idare kurulu ise dört kişiden oluşmaktadır. Adı geçen bankanın müdürü de Dr. Kurt Lindenblatt isminde bir Alman'dır. İran, yeni bir banka kurmakla ülkeyi iktisadi olarak kalkındırmak istemiştir.

Mısır'ın bu seneki pamuk üretimi

Mısır'ın bu sene pamuk ürününün miktarı şu şekilde tahmin edilmektedir:

Çekirdeği çıkarılmamış sakalaridis 2.405.802 kantar, tasfiye edilmiş sakalaridis 2.357.686 kantar.

Sakalaridisinden gayrı ürün: Çekirdeği çıkarılmamış 4.235.824, tasfiye edilmiş 4.571.476 kantar.

Yukarıda da bahsedildiği gibi Mısırda bu seneki pamuğun durumuna bakılarak pamuk verimi konusunda bir tahminde bulunulduğu görülmektedir.

Dünya ekonomik sisteminde meydana gelen değişim ve dönüşümler üretim ve ticaretin yeni bir hal alıp örgütlenmesini gerektirmiştir. Osmanlı devleti idarecileri ise batı ile aradaki farkı kapatmak için tarım, sanayi ve ticaretin geliştirilmesi suretiyle bir takım idari ve hukuksal düzenlemeler yapmıştır. Bu bağlamda Batı standartlarını yakalamaya yönelik ticaret odalarının kurulması, bu doğrultudaki çalışmaların prototiplerindedir. Bu kapsamda, 25 Haziran 1876'da Meclis-i Ticaret ve Ziraat kurulmuştur. Meclis-i Ticaret 10 Ocak 1880'de kurulan Dersaadet Ticaret Odası'nın nüvesini oluşturmuş ve 14 Ocak 1882 yılında "Dersaadet Ticaret Odası" ismini alarak çalışmalara başlamıştır. (Ertul, 2008: 16). Kuruluşundan sonra ismi ve önemli ölçüde yetkileri değişen Oda, 1910 tarihinde İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası ismini almıştır. (Çavdar, 2008: 3). Bu değişen ismi ve geniş yetkileriyle Osmanlı yöneticileri, batı ile aradaki farkı kapatmak için önemli ölçüde hem ithalat hem de ihracatın artmasına ehemmiyet vermiştir. (Ertul, 2008: 16).

Sayfa: 21

Ürünlerimizin Almanya'da ticareti ve piyasaları

Osmanlı devletinin 19. yüzyılda önemli gelir kaynaklarından birisi olan tütünün ekilmesi, işlenmesi, ülke içinde ve dışına satışı ile ilgili birtakım kuralların, nizamnamelerin aracılığıyla düzenlenmesindeki temel amaç, merkezi idarenin mümkün olduğunca tamamını hazineye aktarmaktı. Bu kapsamda nizamnameleri uygulamakla görevli olan bürokrasinin kurallara tam olarak riayet etmesini sağlamak gerekiyordu. Ayrıca bu nizamnamelerde, gümrüklerde görev alacak memurların, müdürlerin yanı sıra hizmetlilerin mesuliyetleri açık bir şekilde belirtilmiştir. Ayrıca atama işlemleri, görevi ihmal ve kötüye kullanma durumlarında uygulanacak cezalar da net bir biçimde belirtilmiştir (Erim ve Nakiboğlu, 2013: 321)

Sigara fabrikaları arasında var olan rekabete ve tütün fiyatlarında her gün yapılmakta olan aşırı indirim engel olmak üzere bu kere sigara işçileriyle tacirleri arasında bir anlaşma yapılmıştır. Alman sigara işçilerinin yüzde 95'nin katıldığı bu anlaşmanın uygulaması mümkün olduğu takdirde piyasada pek önemli etkisi olacaktır. Şimdiye kadar üretilen malların fiyatlarında indirim yapılmasına müsaade eden firmaların dahi antlaşmayı imza eylemiş bulunmaları bilhassa dikkate değerdir. Antlaşma ile gözetilen gaye tespit olunan toptan ve perakende satış fiyatlarına uymayı temin ve perakendecilerle işçiler arasındaki münasebetleri tanzimdir. Antlaşmanın yapılmasından beri çok zaman geçmediği için antlaşmanın neticeleri ve etkileri henüz hissedilmemiştir.

İhracatçılar Alman piyasasına önceden olduğu gibi önem atfetmekte ve mallarının sürümünü de temin için azamî surette çalışmaktadırlar. Son zamanlarda bilhassa *Avusturya Tütün Tekel İdaresi*'nin bu yoldaki teşebbüsâtı dikkate değerdir. "Austria" unvanı altında Münih'te kurulan bir fabrika *Avusturya Tütün Tekel İdaresi*'nin memleketindeki usullerine uygun olarak imalatta bulunmaktadır. Adı geçen müessese Almanya'nın birçok yerlerinde mesela Hamburg'da depolar vücuda getirmiş ve son zamanlarda aşağıdaki şekilde sigara çeşitlerini piyasaya çıkarmıştır.

1-Smart: Kuzey Amerika ve Şark tütünleri karışımı fiyatı	10
2-Jonny: Şimâlî Amerika ve Şark tütünleri karışımı fiyatı	8
3-Jam: Kuzey Amerika ve Şark tütünleri karışımı fiyatı	10
4-Peral: Kuzey Amerika ve Şark tütünlerinden üretilmiş	-
5-Asla: Kuzey Amerika ve Şark tütünlerinden üretilmiş	8
6-Heliane: Kuzey Amerika ve Şark tütünlerinden üretilmiş	-

Bulgaristan'dan piyasaya geçen seneler mahsulatından pek çok partiler arz edilmektedir. Anlaşıldığına göre ardiyeler tamamen dolmuş olduğundan Bulgar Ziraat Bankasıyla kooperatifleri mahsulün süratle satılması için ısrar eylemektedir. Maamâfih eski mahsulatın elden çıkarılması zor olacaktır. Son zamanlarda Şark tütünleri üzerine bazı muameleler yapılmışsa da piyasanın henüz ümit edildiği şekilde canlandığı iddia edilemez.

Sayfa 21'de öyle ki sigara fabrikaları arasındaki şiddetli rekabete ve tütün fiyatlarında her

gün yapılan aşırı indirim engel olmak için sigara işçileriyle tacirleri arasında bir anlaşma yapıldığı görülmektedir. Özellikle şimdiye kadar üretilen malların fiyatlarında indirim yapılmasına izin veren firmaların bile antlaşmayı imzalamış olmaları dikkate değer bir gelişmedir. Söz konusu antlaşmanın amacı, tespit edilen toptan ve perakende satış fiyatlarına uymayı temin ve perakendecilerle işçiler arasındaki iletişimi tanzim etmektir. Fakat antlaşmanın yapılmasından beri çok zaman geçmediği için antlaşmanın sonuçları ve etkileri henüz hissedilir oranda değildir.

Bu kapsamda da ihracatçılar Alman piyasasına daha evvel olduğu gibi büyük bir önem vermekte ve mallarının sürümünü de sağlamak için önemli ölçüde çalışmaktadırlar. Son zamanlarda özellikle de Avusturya Tütün Tekel İdaresi'nin bu doğrultudaki girişimlere bir hayli önemlidir. Ayrıca "Austria" unvanı altında Münih'de kurulan bir fabrika Avusturya Tütün Tekel İdaresi'nin memleketindeki usullerine uygun bir şekilde imalatta bulunmaktadır. Adı geçen müessese Almanya'nın birçok yerinde özellikle de Hamburg'da depolar oluşturmuş ve son zamanlarda Aşağıdaki şekilde sigara çeşitlerini piyasaya sürmüştür.

Bulgaristan'dan piyasaya, geçen seneler ürünlerinden pek çok parti arz edilmektedir. Ticari malların saklandığı yerler büyük oranda dolmuş olmasından dolayı Bulgar Ticaret Bankasıyla kooperatifleri ürünün ivedi bir şekilde satılması için ısrar ettikleri görülmüştür. Öyle olmakla beraber eski mahsulatın elden çıkarılması zor olacağı düşünülmektedir. Öyle ki son zamanlarda Şark tütünleri üzerine bazı işlemler yapılmışsa da piyasanın henüz beklenildiği şekilde bir canlılık gösterdiği söylenemez.

Yeni Tütün Kurutma usulünün neticeleri

Geçen nüshamızda bahseylemiş olduğumuz yeni tütün kurutma usulü hakkında denemelere devam edilmektedir. Söylendiğine göre tecrübelerden gayet uygun sonuçlar elde edilmektedir. Bu suretle kurutulan tütün yapraklarının ağırlıklarından pek az kaybettikleri ve renklerinin dahi güzelleştiği gözlemlenmiştir. Bununla birlikte usulün umumen tatbiki şimdilik tavsiye edilmemektedir. Odamız tarafından sorulan bir soruya cevap olarak *Alman Tütün Enstitüsü*'nden aldığımız mektupta adı geçen kurutma usulünün Almanya'da iyi neticeler verdiği beyan edilmekte ise de Türk tütünlerinin nefasiyetinin başlıca etkeninin güneş olduğu için Türkiye'de tatbiki tavsiyeye değer görülmemektedir.

Memleketimizin bu usulden istifade edip edemeyeceğinin tayini ancak Türkiye'de denemeler

yapılmasına bağlıdır.

21. sayfada ayrıca önceki nüshada bahsedilen yeni tütün kurutma usulü hakkında deneme girişimlerine devam edildiği ifade edilmiştir. İddia edildiğine göre tecrübelerden gayet uygun neticeler elde edilmiştir. Böylece kurutulan tütün yapraklarının ağırlıklarından çok az kaybettikleri ve renklerinin bile güzelleştiği görülmüştür. Bunun yanı sıra usulün genel bir uygulaması şimdilik bazı nedenlerden dolayı tavsiye edilmemektedir. Bu bağlamda Oda tarafından sorulan bir soruya karşılık olarak Alman Tütün Enstitüsü'nden alınan mektupta söz konusu kurutma usulünün Almanya'da iyi sonuçlar verdiği belirtilmişse de Türk tütünlerinin kıymetli olmasının temel etkeninin güneş olduğu ve bu sebeple de Türkiye'de uygulaması ise tavsiye edilmeye değer görülmediği belirtilmektedir. Bu usulden ülkede yararlanılıp yararlanmayacağı konusu ise ancak Türkiye'de bazı denemeler yapılmasına bağlanmıştır.

Sayfa: 22

1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında Almanya'nın tütün ithalatı

Almanya'da tütün ithalatı son senelerde pek ziyade artmıştır. Bu artış 1928 senesinin ilk yedi ayı zarfında devam eylemiştir. İthalatta geçen senenin aynı aylarına nisbetle yine ehemmiyetli bir artış görülmektedir. 1926 senesinin Ocak-Temmuz ayları zarfındaki ithalat 26.370 tona, 1927 senesinin aynı aylarındaki ithalat 54.426 tona ve 1928 senesinde ise 64.604 tona ulaşmıştır. Bu toplamlarda çeşitli memleketlerin hisseleri aşağıdaki gibidir:

	Ocak-Şubat	
	<u>1927</u>	<u>1928</u>
Türkiye	4.714,5 Ton	5.512,7 Ton
Bulgaristan	5.415,4 Ton	4.959,5 Ton
Yunanistan	8.571,5 Ton	11.992,7 Ton

Yunanistan'dan yapılan ithalatta geçen seneye nisbeten 3.421 tonluk bir artış olmuştur. Türkiye'den yapılan ithalat yaklaşık olarak 800 ton artmıştır. Yalnız Bulgaristan ithalatı 500 ton azalmıştır.

Sayfa 22’de Almanya’da yapılan tütün ithalatının özellikle son senelerde bir hayli arttığı görülmüştür. Bu artış 1928 yılının ilk yedi ayında devam etmiştir. İthalatta bir önceki senenin aynı aylarına oranla yine ehemmiyetli bir artış görülmektedir. 1926 yılının Ocak-Temmuz ayları zarfındaki ithalat 26.370 tona, 1927 senesinin aynı aylarındaki ithalat 54.426 tona ve 1928 senesinde ise 64.604 tona ulaşmıştır. Bu toplamlarda bazı ülkelerin payları yukarıda tablo şeklinde açık bir şekilde belirtilmiştir.

Yunanistan’dan yapılan ithalatta bir önceki seneye oranla 3.421 tonluk önemli bir artış olduğu görülmektedir. Ayrıca Türkiye’den yapılan ithalatta da yaklaşık olarak 800 ton gibi büyük bir artış görülmüştür. Yukarıdaki miktarlara bakıldığında sadece Bulgaristan’ın ithalatı 500 ton azalmış olduğu diğer ülkelerin paylarının ise arttığı anlaşılmıştır.

Kuru meyve piyasası

Son haftalar zarfında kuru meyve piyasasında muamelât artmıştır. Bilhassa badem, kuru erik ve fındık içine alaka gösterilmiş ve Kaliforniya mahsulatı üzerine önemli muameleler olmuştur. Bununla birlikte borsa, memleketlerin üretimlerindeki fiyat yükselmelerini mümkün olduğu ölçüde takip etmemeye çalışmaktadır. Muhtelif kuru meyve piyasaları aşağıdaki şekilde bir manzara arz etmektedir.

22. sayfada son haftalarda kuru meyve piyasasında işlemlerin arttığı belirtilmiştir. Bu kuru meyveler arasında da özellikle badem, kuru erik ve fındık içine ilgi artmış ve Kalifornia ürünleri üzerine önemli işlemler olmuştur. Bunun yanı sıra borsanın, memleketlerin üretimlerindeki fiyat artışlarını takip etmeye çalıştığı görülmektedir. Çeşitli kuru meyve piyasaları aşağıdaki şekilde bir görüntü arz etmektedir. Bu meyveleri teker teker incelemeye çalışacağız.

Üzüm

Amerika’da üzüm hasadının bu sene pek fazla olacağı tahmin edildiğinden fiyatlar Eylül ortalarına kadar inme eğiliminde bulunmuştu. O zamandan beri az artmışlarsa da henüz geçen seneki seviyelerini bulamamışlardır. İspanya’da fiyatların inmesine engel olmak üzere kuru üzüm tacirleri ve ticarî teşkilatı tarafından satın alımlarda ve satışlarda uyulması gereken

fiyatlar tesbit edilmiştir. Fiyatı muhtelif olan altı tip üzüm tayin olunmuştur.

Flora ekstra, ekstra, elek numarası	16
Birinci cins, elenmiş, elek numarası	15
Alâ cins, elenmiş, elek numarası	14
Orta cins, iyi kurutulmuş ve temizlenmiş, elek numarası	13
Konsinye mal: İyi kurutulmuş ve temizlenmiş, elek numarası	11
Orta mal: İyi kurutulmuş ve temizlenmiş, elek numarası	11

Girit üzüm üreticileri teşkilâtı *Cretan-Raisins Company* mahsulleri için şiddetli reklam yapmaktadır. İlanlarında ucuz ve nefis olan Sultaniye ve C R (*Craitanraisins*) eleme üzümlelerini satın alınız. En çağdaş usuller ve makine kullanılmak suretiyle imal ve ambalaj edilmektedir. Bundan dolayı temizlikleri garantidir. Cümlelerini kullanmaktadır.

Alman-Yunan Ticaret Antlaşması'nda malum olduğu üzere kuş üzümü vergisi yüz kilo başına 16 marktan 5 marka indirilmiştir. Halbuki Türk üzümlelerinin vergisi önceden olduğu gibi sekiz marktır. Bunun üzerine kuş üzümleleri mahsulatımıza mühim bir rakib olmuştur. Gümrük vergisinin daha az olması keyfiyetine Yunanların azamî surette yaptıkları reklam da ilâve edilmiştir. Yunanlılar bilhassa üzümlelerinin gıda hassalarına işaret eylemektedir. Mesela icra edilen kimyevî tahlilâta nazaran bir kilo kuş üzümünün 3.023, bir kilo kuru üzümün 2.668, bir kilo incirin 2.568, [bir] kilo eriğin 2.150 kalori içerdiği ettiği ilan edilmektedir. Son zamanlarda Almanya piyasalarında İngilizler tarafından fazla miktarda korint üzümü satın alındığından fiyatlar artmaya eğilimlidir.

Üzüm üzerindeki gümrüğün yüksek olmasından dolayı yabancılardan üzüm ithal edilemediği ifade edilmektedir. Ayrıca işlelerin durgun olmasının da mal arzını yavaşlattığı belirtilmektedir. Bu yılki ihraç ürünlerine bakıldığında ürünlelerin sadece dörtte biri'nin ihraç edildiği görülmektedir. (Kurşun, 2007: 40).

Amerika'da üzüm hasadının bu sene bir hayli yüksek olacağı tahmin edildiğinden dolayı fiyatlar Eylül ortalarına kadar inmiştir. Fakat o zamana kadar az artmışsa da henüz geçen seneki seviyelerinin bulamamıştır. Ayrıca İspanya'da fiyatların inmesine engel olmak suretiyle kuru üzüm tacirleri ve ticari teşkilatı tarafından satın alımlarda ve satışlarda uyulması gereken fiyatlar tespit edilmiştir. Nitekim çeşitli fiyatlara sahip olan altı tip üzüm tayin olunmuştur bunlar yukarıda açık bir şekilde belirtilmiştir.

Öte yandan Girid üzüm üreticileri teşkilâtı Cretan-Raisins Company mahsulleri için kayda değer reklam yapmaktadır. İlânlarında ise ucuz ve lezzetli olan Sultaniye ve C R (Craitanraisins) eleme üzümlerini satın alınız ayrıca en çağdaş usuller ve makine kullanılmak suretiyle imal ve ambalaj edilmektedir. Bundan dolayı temizlikleri garantidir. Cümlelerini kullanmaktadır. Görülmektedir ki, Girit üzüm üreticileri ürünlerini satmak için etkili reklam ilanları vermiştir.

Diğer taraftan da Alman-Yunan Ticaret Antlaşması'nda bilindiği üzere kuş üzümü vergisi yüz kilo başına 16 marktan 5 marka indirilmiştir. Oysaki Türk üzümlerinin vergisi önceden olduğu gibi sekiz marktır. Bunun üzerine kuş üzümleri mahsulatımıza önemli bir rakib olmuştur. Gümrük vergisinin daha az olması Yunanların önemli oranda yaptıkları reklam da ilâve edilmiştir. Yunanlılar özellikle üzümlerinin gıda hassalarına işaret etmişlerdir. Örneğin yapılan kimyevî tahlilâta oranla bir kilo kuş üzümünün 3.023, bir kilo kuru üzümün 2.668, bir kilo incirin 2.568, bir kilo eriğin ise 2.150 kalori içerdiği belirtilmiştir. Son zamanlarda Almanya piyasalarında İngilizler tarafından fazla miktarda korint üzümü (Asmanın taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi) satın alınması hasebiyle fiyatlar artmaya eğilimlidir. Alman-Yunan Ticaret antlaşmasında üzüm ticaretinde meydana gelen indirimler Türk üzümlerinin mahsulatına ciddi rakip olmuştur. Ayrıca gümrük vergisinin de az olması Türk üzümlerinin üretimini önemli ölçüde etkilemiş ve bu durum fiyatların artmasına neden olmuştur.

Fındık

İtalya ve Sicilya kabuklu fındıkları bu sene hasat fazla olduğu için Hamburg'da ancak aşağı fiyatlarla satılabilmektedir. İspanya mahsulü üzerinden pek cüzî işlem olmuştur. Türkiye fındıkları fiyatlarını muhafaza edebileceklerdir.

Fındık içine talep fazladır. Bununla birlikte piyasada geçen sene mahsulünden güçlükle satılabilen stoklar da mevcuttur.

Sayfa 22'de ayrıca İtalya ve Sicilya kabuklu fındıkları bu sene ürün pek ziyade olduğu için Almanya'nın Hamburg şehrinde ancak az bir fiyatla satılabilmemesinden bahsedilmektedir. İspanya ürünü üzerinden çok az işlem yapılmıştır. Türkiye ise Fındıkların fiyatlarını koruyabilecektir. Fındık içine talep oldukça fazladır. Bunun yanı sıra piyasada geçen sene

ürününden zorlukla satılabilen stoklar da mevcuttur. Söz konusu devletlerde fındık üretimi iklim koşullarından dolayı bir hayli çoktur. Bu yüzden adı geçen devletler fiyatları bir aşağıya çekmek zorunda kalmıştır. Fakat aynı durum Türkiye için söylenemez. Türkiye’de fiyatların aşağıya çekilmesi söz konusu olmamıştır.

Sayfa: 23

Badem

Badem piyasasında birkaç aydan beri dikkate değer işlemler meydana gelmektedir. İlkbahardan beri İtalya’da fiyatlar önemli surette artmıştır. Bununla beraber bu eğilim yalnız İtalya’ya özgü kalmış. Yabancı memleketler İtalyan ihracatçılarının talep eyledikleri fiyatları ödemeye onay vermemişlerdir. İtalyan spekülasyonunun başarısızlıkla neticeleneceği Hamburg’da kuvvetle tahmin edilmektedir.

Sayfa 23’de Badem piyasasında özellikle birkaç aydır kayda değer işlemlerin olmadığı belirtilmiştir. Öyle ki ilkbahardan beri İtalya’da fiyatlar önemli ölçüde artmaktadır. Bunun yanında bu eğilim sadece İtalya’ya özgü kalmamış başka ülkeler de bu eğilimden etkilenmişlerdir. Yabancı memleketler İtalyan ihracatçılarının talep ettikleri fiyatları ödemeyi kabul etmemişlerdir. Badem fiyatlarında yaşanan olumsuzluklar sadece İtalya’yı değil aynı zamanda başka memleketleri de olumsuz yönde etkilediği görülmektedir.

İncir piyasası

Son zamanlarda incir fiyatları yükselmiştir. Ancak mahsulün temizliğine itina edilmezse incir ticaretinin büyük bir kriz geçireceğine şüphe etmemek gerekir. İtalyan, Yunan ve Türk incirlerinin kurtlu çıktığı görülmüş ve Amerikan gümrük idaresi birçok partilerin ithaline müsaade etmemiştir. Ara sıra Alman gazetelerinde de incir yerken dikkatli davranmak icab ettiğine dair yazılar yayınlanmaktadır. Tüketicilerin nazarından düşmeden incire yapışan asalaklarla mücadele etmek gerekmektedir. Amerikalıların meyve üretimindeki başarıları bu hususta son derece dikkat eylemelerinden kaynaklanmaktadır.

Yine sayfa 23’de Yunanistan’dan daha önce önemli ölçüde emtia (mal) gelirken son günlerde bir durgunluk yaşandığı ifade edilmektedir. Buna rağmen İzmir ve Edremit yine de İstanbul’a mal göndermiştir. Ancak piyasadaki durgunluk ve satışların az olması tüccarı düşündürmektedir. (Kurşun, 2007: 40). Bundan dolayı son zamanlarda incir fiyatları yükselme eğilimi göstermiştir. Fakat ürünün temizliğine dikkat edilmezse büyük bir kriz yaşanmasına neden olabilecektir. İtalyan, Yunan ve Türk incirlerinin kurtlu çıktığı görüldüğünden dolayı Amerikan gümrük idaresi birçok partilerin ithal edilmesine izin vermemiştir. Alman gazetelerinde bazen de incir yerken dikkat edilmesi gerektiği konusunda uyarıcı nitelikte yazılar yayınlamışlardır. Ayrıca Amerikalıların meyve üretimindeki başarıları bu konuda oldukça dikkat etmelerinden kaynaklanmaktadır. Nitekim adı geçen ülkeler, incir piyasasının Amerikalıların elinde olması ve Amerikan gümrük idaresinin bu ülkelerin incir ithaline izin vermemesinden dolayı önemli ölçüde sıkıntı yaşamışlardır.

Yumurta

Rus yumurtalarının piyasaya hücumunun etkisi bugün de devam etmektedir. Almanya’ya yüklü miktarda ihracatta bulunan Danimarka yumurta tacirleri bu yüzden bir buhran/kriz geçirmektedir. Danimarka Hükûmeti tarafından konulan standartlar normal çeşitlerini satılmasını zorlaştırdığından genel olarak bu standartlara uymak mecburiyetinin ortadan kaldırılması talep edilmektedir. Polonya’da yumurta ticaretiyle uğraşanların resmen tescil edilmelerine ve ihraç olunacak malın standartlara uygun surette hazırlanmasına dair nizamnameler konulmaktadır. Tacirlerin tescilini talep eylemekle gözetilen gaye Musevî unsurunun yumurta ticaretiyle uğraşmalarına meydan vermemektir.

Bulgaristan yumurta ihracatçıları ile Alman tacirleri arasında fazla miktarda Bulgar yumurtalarının reddedilmesi yüzünden bir ihtilâf çıkmıştır. Bulgarlar, mahsullerinin hiç sebep olmadan Alman ithalatçıları tarafından kabul edilmediklerini iddia eylemektedirler. *Alman Yumurta İthalatçıları Birliği* meselenin incelenmesine karar vermiştir.

Alman piyasasına genel durumu durgun olup stoklar doludur. Tüketiciler yeni sene mahsulü için talep edilen pahalı fiyatları vermektense soğuk ardiyelerde muhafaza edilmiş olan eski mallara rağbet göstermektedirler. Bununla birlikte mevsim icabı olarak gelecek hafta zarfında fiyatları artacağı ümit edilmektedir.

Yine söz konusu sayfada Rus yumurtalarının bolluğu ve böylece piyasaya hücum etmesi halen devam edildiği açıklanmaktadır. Almanya'ya büyük miktarda ihracatta bulunan Danimarka yumurta tacirleri, bu yüzden bir kriz yaşamaktadırlar. Ayrıca Danimarka hükümeti tarafından konulan standartlar normal çeşitlerinin satılmasını zorlaştırdığı için genel olarak bu standartlara uymak mecburiyetinin ortadan kaldırılması talep edilmiştir. Öyle ki Polonya'da yumurta ticaretiyle iştigal edenlerin resmen tescil edilmelerine ve ihraç olunacak malın Danimarka hükümeti tarafından konulan bu standartlara uygun şekilde hazırlanmasına dair nizamnameler konulmuştur. Tacirlerin tescilini talep etmekteki asıl amaç ise Musevi unsurunun yumurta ticaretiyle uğraşmalarına müsaade etmemektir.

Ayrıca Bulgaristan yumurta ihracatçıları ile Alman tacirleri arasında büyük miktarda Bulgar yumurtalarının reddedilmesi yüzünden bir anlaşmazlık ortaya çıkmıştır. Bulgarlar, ürünlerinin herhangi bir sebep olmadan Alman ithalatçıları tarafından kabul edilmediklerini iddia etmişlerdir. Meydana gelen bu anlaşmazlık yüzünde Alman Yumurta İthalatçıları Birliği konunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesine karar vermiştir.

Öyle ki Alman piyasasının durumu durgun olup stoklar doludur. Tüketiciler ise yeni senenin ürünü için talep edilen yüksek fiyatı vermektense daha çok soğuk ardiyelerde (ticaret eşyalarının saklandığı yer) korunmuş olan eski ürünlere rağbet göstermişlerdir. Bunun yanı sıra mevsimsel koşullardan dolayı fiyatların önemli oranda artacağı tahmin edilmektedir. Rusya'da yumurta bolluğunun olması birtakım olumsuzlukların yaşanmasına neden olmuştur. Özellikle Danimarka yumurta tacirlerinin ciddi bir krizle karşı karşıya kaldıkları anlaşılmaktadır. Bu durumun düzeltilmesi için de Alman Yumurta İthalatçıları Birliği olaya müdahale edip konunun incelenmesine karar verdiği görülmektedir.

Deri ve Pösteki

Piyasada iyi cinslere talep olup fiyatlar yüksektir. Normal cinslerin satışında ise zorluklar görülmektedir. Keçi derilerinin tanesi 6,30-6,85 mark fiyatla satılmaktadır.

Koyun derilerine talep o kadar fazla değildir. Tanesi 1,20 mark üzerinde işlem görmektedir. Kuzu derilerinin tanesi 1,40-1,45 marka satılmaktadır.

23. sayfada tüm bunlara ilaveten Piyasada mevcut olan iyi cinslere talep oldukça yüksek olduğundan dolayı fiyatın yüksek olduğundan bahsedilmektedir. Öyle ki Keçi derilerinin tanesi 6,30-6,85 mark ile satılmaktadır. Fakat Koyun derilerine talep çok yüksek değildir.

Tanesi 1,20 mark üzerinden işlem görmektedir. Ayrıca Kuzu derilerinin tanesi 1,40-1,45 marka satılmaktadır. Keçi derileri kaliteli olduğundan dolayı koyun ve kuzu derilerine göre fiyatı oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Pamuk ve Yün

Bu sene pamuk hasadının miktarı hakkında tahminler birbirinden çok farklı olup pamuk işleyen sanayiide vaziyet durgun olduğundan pamuk fiyatları son zamana kadar düşük bulunmakta idi. İplik fabrikalarının stoklarının cüzî bulunduğuna dâir duyumlar olması üzerine piyasa tekrar canlanmıştır. Yün fiyatları da aşağı inme eğilimindedir. Londra'da yapılan yün müzayedelerinde ehemmiyetli işlemler olmamıştır. Yün fiyatları Temmuz'a oranla yüzde 7,5-10 kadar düşüktür. Türk yünü ve tiftiği son zamanlarda Almanya'ya gelmemiştir.

Adı geçen sayfada yine Adana bölgesinden ve civar yerlerden İngiltere, İtalya ve Amerika'ya ihracat yapıldığı belirtilmektedir. Daha evvel ürün bolluğundan dolayı Amerika'ya ihracat yapılmamaktaydı. Fakat bu yıl Amerika'da ürün bir hayli az olduğundan ihracat yapılmaya başlanmıştır. (Kurşun, 2007: 39).

Ayrıca bu yıl pamuk hasadının miktarı hakkındaki tahminler birbirinden çok farklı olup pamuk işleyen sanayiide piyasa durgun olduğu için pamuk fiyatları son zamana kadar düşüktü. Bu bağlamda iplik fabrikalarının stoklarının az olduğuna dair rivayetler olması hasebiyle piyasanın tekrar canlılık kazandığı görülmüştür. Ayrıca yün fiyatları da düşme eğilimi göstermiştir. Öyle ki Londra'da yapılan yün müzayedelerinde dikkatli işlemler olmamıştır. Nitekim, yün fiyatları Temmuz ayına oranla % 7,5-10 ' kadar düşmüştür. Böylece Türk yünü ve tiftiği ise son zamanlarda Almanya'ya gelmemiştir.

Afyon

Eylül ayında yüzde on iki korfinli afyonun libresi 20 şiline kadar idi. İstanbul ve İzmir eleme bu fiyat üzerinden işlem görmüştür.

Adı geçen sayfanın son satırlarında ise Eylül ayında yüzde on iki korfinli afyonun libresi yaklaşık olarak 20 şiline kadar olduğu ve bu fiyatlar üzerinden İstanbul ve İzmir'in işlem gördüğü ayrıca belirtilmiştir.

Sayfa: 24

Palamut

Hasatın pek fazla olduğu anlaşıldığından işlemler az ve fiyatlar düşmeye eğilimlidir. Yüzde 15, 20 muhteviyatlı İzmir palamutların 1016 kilosu seyf Hamburg 12 İngiliz Sterlin'ine teklif edilmektedir. Yüzde 42 muhteviyatlı palamut Ekim, Aralık teslimâtı 1016 kilosu aynı şekilde seyf Hamburg 14 İngiliz Sterlin'ine satılmaktadır. Alıcıların fazla satın almak için istekli görünmelerine sebep hasatın pek bereketli olduğuna dair alınan haberlerden başka Rusya'nın önemli miktarda ürün arz edeceği ihtimali vardır.

Derginin 24. Sayfasında palamutun verimi bir hayli yüksek olduğundan dolayı işlemler az ve fiyatlar düşmeye eğilimli olduğu belirtilmiştir. Öyle ki %15-20 içerikli İzmir Palamutların 1016 kilosu 12 İngiliz lirasına kadar teklif edilmektedir. % 42 içerikli palamutun Ekim, Aralık teslimatı ise 1016 kilosu keza 14 İngiliz Sterlin'ine satılmaktadır. Alıcıların daha fazla ürün satın almalarındaki istekleri verimin oldukça yüksek olmasının yanında Rusya'nın önemli ölçüde ürün isteyeceği ihtimalidir. Böylece palamutların satışında büyük bir artış gözlemlenmiştir.

Derginin son iki sayfası Latin harfleri ile Türkçe metinler olarak yazılmıştır. Biz sizlere bu Türkçe metinleri keza aynı iekilde özetledik.

Mahsulatımızın Almanya borsalarındaki fiyatları

Bremen Pamuk Piyasası

Ekim ayı 1928 yılında Bremen borsası civarında teslim etmek kaydıyla 28 milimetre Amerikan Midding Universal Standard pamuklarının tespit edilen fiyatları aşağıdaki listede açık bir şekilde belirtilmiştir.

Tablo 7. Amerikan Midding Universal Standard pamuklarının tespit edilen fiyatları

Dolar Cent Beher libresi

Teşirini Evvel	1928	1927	1913

3	21,06	23,65	1587
4	20,96	23,44	15,61
5	20,87	23,27	-
6	20,73	22,81	15,66
8	20,67	23,04	-
9	21,07	-	15,22
10	20,77	23,46	15,01
11	20,86	22,57	15,06
12	21,20	22,65	-
13	21,27	22,65	-
15	21,03	-	14,68
16	21,21	-	14,81
17	21,37	23,05	15,06
18	21,75	22,93	15,01
19	21,60	22,92	-
20	21,47	22,50	15,12
22	21,43	22,00	15,48
23	21,67	-	15,49
24	21,38	22,03	15,38
25	21,39	21,80	15,22
26	21,21	22,84	-
27	20,91	23,39	15,48
29	21,14	22,49	15,38
30	21,35	-	15,28

Hamburg piyasasında 27 teşrinievvel (Ekim ayı) tarihinde çeşitli cins fındıkların fiyatları aşağıda belirtilmiştir:

FINDIK İÇLERİ safi/ma dara bir yahut çifte çuvallarda Beher yüz kilosu

	Şilin	Mark
1927 Kiresun, mahallinde teslim	180	184
1928 İspanya, yolda, sif	194	198

1928 İspanya T.-evvel / T. Sani teslimatı, sif	184	188
1928 Levantiner, mahallinde teslim	197	201
1928 Levantiner kısa müddetle teslimat, sif	193	197
1928 Levantiner T. Evvel teslimatı, sif	182	186
1928 Levantiner T. Sani ve K. Evvel teslimatı	181	185
1928 Kiresun mahallinde teslim	199	203
1928 Kiresun kısa müddetle teslimat sif	195	199
1928 Kiresun 10 T. Sani raddelerinde teslimat sif	193	197
1928 Kiresun Teşrinievvel teslimatı sif	184	188
1928 Kiresun Teşrinisani ve K. Evvel teslimatı sif	183	187
1928 Napoli la, kısa müddetle teslimat sif	191	195
1928 Napoli T. Evvel teslimatı sif	187	191

Hamburg Tütün Piyasası

Eylül ve Ekim aylarında Hamburg piyasasında yaklaşık olarak 14 gün zarfında borçlarını ödemek kaydıyla belirlenen birçok cins tütünün fiyatları aşağıdaki gibidir: Beher

	Teşrinievvel			
	Asgari		Azami	
	Florin	Florin	Florin	Florin
Tesalia Armati 1-3 nevi	0,70	0,90	0,70	0,90
Agrinion mirodata başı bağlı 1-3 nevi	1,50	2,20	1,50	2,20
“ armata mirodata	1,00	1,15	1,00	1,15
“ kalup kavala tohumu	1,30	1,60	1,30	1,60
Agrinion tsembliya	0,80	1,05	0,80	1,05
Agrinion patufilla	0,50	0,65	0,50	0,65
Argus karışık	0,40	0,70	0,40	0,75
Argus dağ malı	0,80	1,00	0,80	1,00
İzmit hendek gunan gebze düzce bıçak 1-5 nevi	1,40	1,80	1,40	1,80
İzmir kalup mahsul	2,60	3,50	2,60	3,50
İzmir kalup mahsul yerine ve cinsine göre	2,00	2,50	2,00	2,50
İzmir ada kalup	1,00	1,60	1,00	1,50
İzmir mahsulü tonga	1,40	1,80	1,40	1,80

İzmir tonga karışık	0,90	1,10	0,90	1,10
İzmir ada tongasi	0,70	1,00	0,70	0,90
Samsun bafra bıçak	1,80	2,70	1,80	2,70
Samsun görmez nevine göre	0,60	0,60	0,50	0,60
Bulgar başı bağlı mahsülüne ve rengine göre	0,30	0,50	0,30	0,50
Bulgar basma	1,20	1,80	1,20	1,80
Bulgar persican cenobi Bulgaristan	2,00	2,80	2,00	2,80
Makedonya basması	3,50	6,00	3,50	6,00
Makedonya persican	2,40	3,20	2,40	3,20
Makedonya sıra paskal	2,00	2,50	2,00	2,50
Makedonya çıkıntı	1,75	2,00	1,75	2,00
Makedonya yaprak	1,00	1,50	1,00	1,50
Rusya berg kuban 1-50 derece	1,10	1,50	1,10	1,50
Rusya zakuban	1,30	1,40	1,30	1,40
Rusya kuban 10-30 derece	1,15	-	1,15	-
Rusya zuhum 1-4 nevi	2,60	-	2,60	-
Maykop 10-60 derece	2,30	2,50	2,30	2,50
Taşova 1-5 nevi	1,30	1,70	1,30	1,70

Dokuma örme ve trikotaj sanayiine ve tül ve perde tesisat ve makinalar

Her türlü düz örme makinaları, jakar tesisatlı veya tesisatsız kenar örme makinaları, zincir örme makinaları, işleme makinaları, fanila kolluğu makinaları, iplik sarma ve bükme makinaları, tarama makinaları ve sari tül, kumaş çorap trikotaj imalatına özgü çeşitli tesisat ve makinalar mevcuttur. Nitekim adı geçen makinalar özellikle tekstil sanayisinde kullanmak suretiyle geliştirilmiştir. Bu makineler tekstil sanayisine önemli ölçüde kolaylık sağlayacağı aşikardır.

Görülmektedir ki tütün, kuru meyve vb. ürünlerimizde ithalat ve ihracatımız bazı yıllarda sekteye uğramıştır. Bunun yanı sıra bazı yıllarda iklimsel koşullardan dolayı ürünlerde bir azalma görülerek fiyatlar yükselmiştir. Böylece insanların alım gücünde biz azalma olduğu görülmüştür. Bu durum hem satıcıları hem de alıcıları olumsuz yönde etkilemiştir. Nitekim Türkiye iktisadi olarak ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalmıştır.

Sonuç

Türkiye Almanya ilişkileri tarih boyunca iki ülke hükümetleri ve vatandaşları açısından her zaman önemli olmuştur. İki ülke arasındaki siyasi, askeri, iktisadi ve ticari ilişkiler, her dönemde önemini koruyan olgular olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tarihsel süreçte, Ticari ve Sınai örgütlenme kavramları da bu yapıları geliştirmek üzere ortaya çıkmışlardır. Osmanlı Devletinde önce yabancılar kendi ticaret odalarını kurmuş arkasından yerli odalar kurulmuş ve en sonunda da Avrupa ülkelerinde Osmanlı'ya ait bir ticaret odası oluşturulmuştur. Türk İktisat Tarihinde, Almanya'da bir ticaret odası kurulması ve bu oda tarafından hem Osmanlıca hem de Almanca olarak yayımlanan "Almanya'da Türk Ticaret Odası Dergisi" oldukça önemli gelişmeler olarak dikkat çekmiştir. Çalışma Almanya'da halı sanayi, Almanya'daki Türk Ticaret Odası Genel kurulunun 31 Ekim 1928 tarihli olağanüstü toplantısı, Almanya'ya yün ithalatı, Almanya'nın Ekonomik durumu, Dünya ekonomisi ve ekonomik ilişkiler, komşu ülkelerin ekonomisi ve ürünlerinin Almanya'da ticareti ve piyasaları hakkında ayrıntılarıyla bilgiler vermiştir.

Dergi bu konular çerçevesinde biz okuyuculara önemli istatistiksel verileri aktararak iki ülkenin iktisadi ilişkilerini I. Dünya savaşı öncesi rakamlarla karşılaştırma olanağı da sunmaktadır. Dergi 28 Şubat 1928 tarihinde Türk Ticaret Odası'nın resmen tesciliyle birlikte, her iki ülkenin iktisadi ilişkilerini geliştirebilmek için elinden gelen kurumsal çalışmayı fazlasıyla yapmıştır. Çünkü iktisadi ilişkilerin arzu edilen seviyeye gelememe sebebi olarak bu ilişkileri düzenleyecek ve destekleyecek kurumların olmayışı gösterilmiştir. Almanya'da "Türk Ticaret Odası'nın" kurulmasını sağlayan tek unsur da bu olmuştur ve bu doğrultuda iki ülkenin iktisadi ilişkilerini güçlendirmek ve bu yönde çalışmalar yapmak temel hedefleri olmuştur.

Kaynakça

Biber, A.E. (2010) İktisadi Büyümede Kurumsal Faktörler ve Kurumsal Değişim, Celalabat-Kırgızistan, Sayı 19, Akademik Bakış Dergisi.

Bilgin, S. (1998) Bir Meslek Kuruluşu Olarak Ticaret ve Sanayi Odaları ve Tüketicinin Korunmasındaki Roller, Ankara, Yüksek Lisans Tezi.

Çavdar, T. (2008), Lonca'dan Oda'ya Nadir Eserler Kataloğu, İstanbul, İstanbul Ticaret Odası Yayınları.

Erim, Nakiboğlu, H. N., A. (2013) Osmanlı Bürokrasisinde Yenileşme: Tütün

Nizamnameleri, Sayı 8, TurkishStudies.

Ertul, N. (2008), (Ed.) Ekonomi Basın Tarihi, İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları. Kurşun, Z. (2007), İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası Mecmuası (Transkripsiyon ve sadeleştirme), Sayı 1, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları.

Koraltürk, M. (1999) Türkiye’de Ticaret ve Sanayi Odalarının Tarihsel Gelişimi (1880-1952), İstanbul, Doktora Tezi.

Kurt, E. (2005), T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı Müfettişliği, <http://teftis.kulturturizm.gov.tr>

Kurt, E. Günümüz Türkiye- Almanya Ekonomik ve Ticari İlişkilerinin Analizi ve Geleceğe Dair Değerlendirme, <https://www.academia.edu>

Nazır, B. (2010). Şehbender Raporlarına Göre I. Dünya Savaşı Öncesi Osmanlı Ticareti, İstanbul, İstanbul Ticaret Odası Yayınları

EKLER

Almanyada Türk Ticaret Odası
Mecmuası

Merkazi: Almanyada Türk Ticaret Odası: Tüchsenstrasse 100, D-40225 Düsseldorf, Berlin W 10, Lützen Ufer 30
Banka Hesabı: Deutsche Bank Berlin, Kurfürstendamm 100. **Abone Bedeli:** 6 marka için 100 kuruş veya
4 Mark, 12 marka için 300 Kuruş veya 8 Marktır. **Basılma Yeri:** Dr. Ömer Çelik
İlanat için doğrudan doğruya umumî idâretliğe müracaat olunmalıdır.

Birinci Sene

Teşrinî Sanî 1928

Nr. 5

Mündericat:

Almanyada baki sanayi ve şark hâlleri,

Dr. H. Meudel

Almanyada Türk Ticaret Odası heyeti umumiyesinin
31 Teşrinî evvel tarihli fevkalade icması.

Almanya'ya yün ihzalatı.

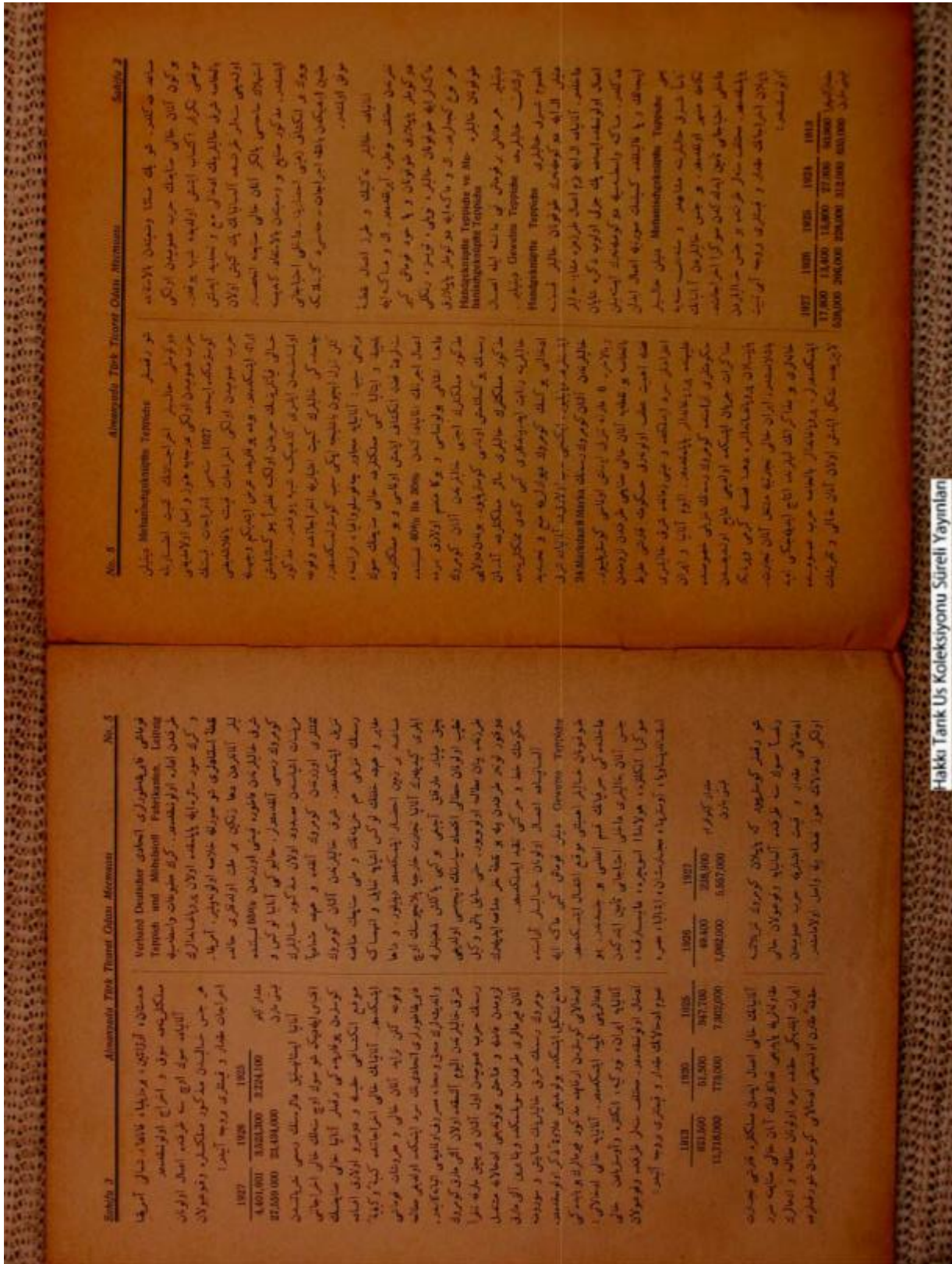
İktisadi haberler:

Almanya ahvali iktisadiyesi.

Cihan iktisadiyatı ve beyneîmîlî masaili iktisadiye.

Hemcivar memleketler iktisadiyatı.

Mahsulâtımız Almanyada ticareti ve piyaseti.

Tablo 2

Almanya'da Türk Tüccar Ödemi Hissasını

1917 1920 1925 1931 1933
 37.800 13.400 13.800 27.000 30.000
 520.000 286.000 228.000 312.000 450.000

1917 1920 1925 1931 1933
 37.800 13.400 13.800 27.000 30.000
 520.000 286.000 228.000 312.000 450.000

Tablo 3

Almanya'da Türk Tüccar Ödemi Hissasını

1927 1928 1929
 4.401.001 3.024.300 2.224.100
 27.500.000 24.084.000

1927 1928 1929
 4.401.001 3.024.300 2.224.100
 27.500.000 24.084.000

Hakkı Tanık Us Koleksiyonu Süreli Yayınları

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir. Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Cihan İktisadiyatı ve beynelmöllet mesaili fücariye

Mühellefiyyeti muzoonifoya nazari olmak İbare Camiiyyetu ekvami İktisadet Komiti tasalin mukarrevetli

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir. Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Büdrükside kod kangarassina nevelid

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir. Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Cihan İktisadiyatı ve beynelmöllet mesaili fücariye

Mühellefiyyeti muzoonifoya nazari olmak İbare Camiiyyetu ekvami İktisadet Komiti tasalin mukarrevetli

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir. Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Büdrükside kod kangarassina nevelid

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir. Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Hemcivar Memleketterin İktisadiyatı

Yunanistan ve Sırbistan arasında Be- İniked serbest menikasalı hakkinde İhtihaz edilen mukarrevat

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir. Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Yunanistanda suni İpek İstihvalotinin İhtihazi

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir. Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Hemcivar Memleketterin İktisadiyatı

Yunanistan ve Sırbistan arasında Be- İniked serbest menikasalı hakkinde İhtihaz edilen mukarrevat

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir. Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Yunanistanda suni İpek İstihvalotinin İhtihazi

Şirketin hissedarları arasında 13 milyar dolarlık bir portföyü olduğu belirtilmektedir.

Bulgaristanın İstikrarı

Şişli'de düzenlenen toplantıda, Bulgaristanın ekonomik ve sosyal gelişmelerini, ülkenin istikrarını ve geleceğini konuşuldu. Bulgaristanın, Avrupa Birliği'ne katılmasıyla birlikte, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimler yaşandığı belirtildi. Ülkenin, Avrupa Birliği'ne katılmasıyla birlikte, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimler yaşandığı belirtildi. Ülkenin, Avrupa Birliği'ne katılmasıyla birlikte, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimler yaşandığı belirtildi.

Romanya İstikrarı

Romanya'nın ekonomik ve sosyal gelişmelerini, ülkenin istikrarını ve geleceğini konuşuldu. Romanya'nın, Avrupa Birliği'ne katılmasıyla birlikte, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimler yaşandığı belirtildi.

Bulgaristanın ekonomik ve sosyal gelişmelerini, ülkenin istikrarını ve geleceğini konuşuldu. Bulgaristanın, Avrupa Birliği'ne katılmasıyla birlikte, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimler yaşandığı belirtildi.

Türk Hükümetinin İstikrarı

Türk Hükümetinin ekonomik ve sosyal gelişmelerini, ülkenin istikrarını ve geleceğini konuşuldu. Türk Hükümetinin, Avrupa Birliği'ne katılmasıyla birlikte, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimler yaşandığı belirtildi.

Yeni İron Devlet Bankası

Yeni İron Devlet Bankasının ekonomik ve sosyal gelişmelerini, ülkenin istikrarını ve geleceğini konuşuldu. Yeni İron Devlet Bankasının, Avrupa Birliği'ne katılmasıyla birlikte, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimler yaşandığı belirtildi.

Misirin bu Sanatçı Mamuk Mahsulatı

Misir'in bu sanatçısının ekonomik ve sosyal gelişmelerini, ülkenin istikrarını ve geleceğini konuşuldu. Misir'in bu sanatçısının, Avrupa Birliği'ne katılmasıyla birlikte, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimler yaşandığı belirtildi.

Mahsulatımızın Almanya'da Ticareti ve Piyasaları:

Almanya'da ticareti ve piyasaları konuşuldu. Mahsulatımızın, Almanya'da ticareti ve piyasaları konuşuldu. Mahsulatımızın, Almanya'da ticareti ve piyasaları konuşuldu.

Yeni Tüccar Kurulma usulünün neticeliği

Yeni Tüccar Kurulma usulünün neticeliğini konuşuldu. Yeni Tüccar Kurulma usulünün neticeliğini konuşuldu.

Almanya'da ticareti ve piyasaları konuşuldu. Mahsulatımızın, Almanya'da ticareti ve piyasaları konuşuldu. Mahsulatımızın, Almanya'da ticareti ve piyasaları konuşuldu.

Yeni Tüccar Kurulma usulünün neticeliği

Yeni Tüccar Kurulma usulünün neticeliğini konuşuldu. Yeni Tüccar Kurulma usulünün neticeliğini konuşuldu.

1928 Senesinin İlk 7 Ayı zarfında Almanya'nın Tütün İdibahetleri

Almanya'da tütün idibahetleri, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, tütün idibahetleri, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, tütün idibahetleri, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Almanya'da Tercüme Çatışması

Almanya'da tercüme çatışmaları, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, tercüme çatışmaları, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Kuru meyva piyasası

Kuru meyva piyasası, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, kuru meyva piyasası, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Kuru meyva piyasası, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, kuru meyva piyasası, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Özet

Özet, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, özet, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Özet, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, özet, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

16	Almanya'da Tercüme Çatışması
15	Kuru meyva piyasası
14	Özet
13	Almanya'da Tercüme Çatışması
11	Kuru meyva piyasası

16	Almanya'da Tercüme Çatışması
15	Kuru meyva piyasası
14	Özet
13	Almanya'da Tercüme Çatışması
11	Kuru meyva piyasası

Özet, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, özet, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Özet, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, özet, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Almanya'da tercüme çatışmaları, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, tercüme çatışmaları, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Almanya'da tercüme çatışmaları, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, tercüme çatışmaları, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Yorumlar

Yorumlar, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, yorumlar, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Yorumlar, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, yorumlar, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Piyasalar ve Yün

Piyasalar ve yün, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, piyasalar ve yün, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Piyasalar ve yün, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, piyasalar ve yün, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Açılış

Açılış, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, açılış, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Açılış, 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır. 1928 senesinin ilk 7 ayı zarfında, açılış, 1927 senesinin aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, %100 artmıştır.

Schubert & Salzer

**Maschinenfabrik
AKTIENGESELLSCHAFT
Chemnitz**

34. Kombine baskı yarıçaplı
örme makinesi. Tip HSL.

Dokuma örme ve trikotaj sanayine
ve iplik ve perde imalatına mahsus
bilimum tesisat ve makineler.

Her türlü öze örme makineleri, Jakar
tesisatı, eşya tesisatı, kumar örme ma-
kineleri, Paketmakinaları, Lastik çorap
makineleri, Zincir örme makineleri,
İpeme makineleri, Fanta koluğu ma-
kineleri, İplik sarma ve bükme makina-
ları, Tarana makineleri ve süzülül, ku-
mas, çorap trikotaj imalatına mahsus
bilimum tesisat ve makineleri.

